

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HUDEBNÍ KULTURY

VÝVOJ GLAM ROCKU SE ZAMĚŘENÍM NA SKUPINU KISS
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Daniel Salcman

Specializace v pedagogice, Popularizace hudební kultury

Vedoucí práce: doc. Mgr. Tomáš Kuhn, Ph.D.

Plzeň, 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 13. května 2013

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce doc. Mgr. Tomáši Kuhnovi, Ph.D. za cenné rady, náměty a připomínky.

OBSAH

1	ÚVOD.....	3
2	VÝVOJ GLAM ROCKU	4
2.1	70. léta.....	4
2.1.1	Stručný úvod – charakteristika glam rocku	4
2.1.2	Glam rock v Anglii	5
2.1.3	Glam rock v Americe	8
2.2	80. léta.....	10
2.2.1	Stručný úvod – charakteristika glam metalu	10
2.2.2	Kapely 1. vlny glam metalu.....	12
2.2.3	Kapely 2. vlny glam metalu.....	14
2.3	90. léta až současnost.....	16
2.3.1	Stručný úvod – charakteristika doby.....	16
2.3.2	Hudebníci ovlivnění glam rockem/metalem	16
3	KISS.....	19
3.1	Vznik KISS	19
3.2	Biografie členů původní sestavy	20
3.2.1	Gene Simmons.....	20
3.2.2	Paul Stanley	21
3.2.3	Peter Criss.....	22
3.2.4	Ace Frehley	23
3.3	Formování KISS	23
3.4	1974 – 1979	25
3.4.1	1974 - 1975	25
3.4.2	1976 - 1977	27
3.4.3	1978 - 1979	31
3.5	1980 – 1990	33

3.5.1	1980, první část.....	33
3.5.2	Eric Carr	33
3.5.3	1980, druhá část - 1982.....	33
3.5.4	Vinnie Vincent	35
3.5.5	1983 – 1984	35
3.5.6	Bruce Kulick	37
3.5.7	1985 – 1990	37
3.6	1991 – 2000	39
3.6.1	1991	39
3.6.2	Eric Singer.....	39
3.6.3	1992 – 1995	40
3.6.4	1996 – 2000	42
3.7	2001 – 2013	44
3.7.1	2001 – 2002, první část.....	44
3.7.2	Tommy Thayer	44
3.7.3	2002, druhá část – 2008.....	44
3.7.4	2009 – 2013	46
4	ZÁVĚR.....	48
	RESUMÉ	49
	LITERATURA	50
	INTERNETOVÉ ZDROJE	51
	INTERNETOVÉ PRAMENY.....	51
I.	OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	I
II.	ZVUKOVÁ PŘÍLOHA.....	XIV

1 ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci jsem zvolil historii skupiny KISS, jež je od roku 1998 nedílnou součástí mého života a jež vzešla z hudebního žánru glam rock, o němž bych se touto formou rád dozvěděl více, představil bych jeho znaky a stěžejní interprety, a tím lépe pochopil počátky a směřování již zmíněné kapely. Doufám, že by mi tato práce mohla pomoci jakožto možnému budoucímu organizátorovi kulturních akcí v uspořádání glam rockového koncertu nebo festivalu.

Za svůj cíl jsem si tedy stanovil vytvoření hrubého přehledu glam rockové historie a stručné biografie skupiny KISS. Ač limitován rozsahem, rád bych zmínil některá zajímavá a málo známá fakta. Jména interpretů a názvy jejich alb jsem se rozhodl zvýrazňovat kurzívou. Stejným způsobem budu vyznačovat různé firmy, instituce, filmy nebo jiné názvy. Hudební skladby budou ohraničeny uvozovkami. Jedinou výjimkou bude skupina KISS, kterou není potřeba zvýrazňovat v kapitole, jež se věnuje výhradně jí.

Čtyřicetiletá kariéra souboru čítá spoustu informací, jež budu muset kvůli rozsahu práce vypustit – jedná se například o osobní záležitosti členů kapely (narození potomků, svatby, úmrtí v rodině a podobně) nebo o vydávání výběrových alb. Zmíním kromě řadových a živých nahrávek pouze ty výběry, na kterých se nachází nové skladby.

V samostatné kapitole o KISS se nejvíce zaměřím na historii skupiny v sedmdesátých letech, neboť je to období její největší slávy. Tento časový úsek bývá označován za „klasické období“, v němž podle fanoušků, vznikla nejlepší alba a skupina hrála ve své původní sestavě, která KISS roku 1973 založila. Zároveň však nastíním a popíšu vývoj kapely i přes osmdesátá a devadesátá léta a její nedávnou historii po začátku nového tisíciletí.

2 VÝVOJ GLAM ROCKU

2.1 70. léta

2.1.1 Stručný úvod – charakteristika glam rocku

Glam rock vznikl ve Velké Británii začátkem sedmdesátých let pod názvem glitter rock¹. Označení glam² se používalo zpočátku pouze ve Spojených státech amerických, později tento termín pojal celý hudebně-umělecký směr. Zlatá éra glam rocku se odehrála mezi lety 1970 a 1975 a z Velké Británie se jeho popularita rychle dostala do Ameriky. Tento styl vznikl jako reakce na hnutí hippies a jejich neupravený vzhled v otrhaných šatech a riflích. Glam rockeři se snažili svým zevnějškem ihned zaujmout a nadchnout.

Samozřejmě, že co se týče vzhledu, šlo z velké části hlavně o provokaci. Jejich image se, jako obvykle, nelíbila rodičům potenciálních fanoušků, takže se jednalo o výborný obchodní artikl. Interpreti působící v glam rocku chodili oblékáni v blýskavých šatech s neobvyklým střihem, díky němuž outfity vypadaly s trochou představitosti jako uniformy vesmírných bytostí. Jiní používali nezvykle barevné kalhoty, saka a jiné kusy oblečení, často doprovobené zvláštním účesem, za který by se většina z nás styděla i v dnešní době. Nebylo neobvyklé ani odívání do dámských šatů nebo líčení a na androgynním vzhledu svou image postavil například *David Bowie*, o jehož kariéře se zmíním záhy. Neobvyklé nebyly ani boty na vysokých podpatcích nebo flitry.

Hudebně se jednalo o jednoduchý melodický rock, v textech se umělci opírali o divoký život mladých, tedy o „sex, drogy, rock'n'roll“, pokud budeme velmi struční. Můžeme přidat klasickou vzpouru proti starší generaci nebo společnosti obecně. Do témat písní se dostával ale i zájem o vědeckou fantastiku (což má jistě svůj vliv i na již zmíněném odívání hudebníků). Refrény se většinou skládaly z krátkých a snadno zapamatovatelných sloganů, často byly zpívány celou kapelou. Do základního nástrojového obsazení glam rockové skupiny patřila mimo zpěvu alespoň jedna elektrická kytara, basová kytara a bicí souprava. Někdy byla v případě potřeby jiného zvuku použita i kytara akustická nebo klávesy.

¹ *Glitter* – něco, co se třpytí, leskne.

² Slovo *glamorous* má podobný význam jako *glitter*, jedná se o něco třpytivého, honosného, okázalého, ale i elegantního, okouzlujícího nebo prestižního.

Důležitá byla také pódiová prezentace. Uvádí se, že především kvůli tomu, aby „dohnala“ to, co muzikantům chybí v hudební preciznosti. Tento styl má ale diváky/posluchače spíše bavit, nejde tedy tolik o dokonalost hudby nebo instrumentální a vokální přesnost, jako o předání energie a zabavení publika. Původně nešlo o podobu pódiových představení, jaké předváděli právě *KISS* nebo *Alice Cooper* (a dnes snad každá popová hvězda), ale jednalo se spíš o výše zmíněné oblečení muzikantů.

Vizuální stránka tohoto stylu nevznikla na Britských ostrovech ze dne na den. Určité prvky image glam rockových interpretů můžeme pozorovat již u *Little Richarda*, *The Rolling Stones*, *Pink Floyd* nebo dokonce u *Elvise Presleyho*. Jedná se tedy především o feminní vzhled nebo o nekonvenční „nabýštěné“ šaty.

2.1.2 Glam rock v Anglii

Rád bych upozornil na to, že kapely, o kterých se v následujících odstavcích zmiňuji, nemusí nutně splňovat všechny podmínky, o nichž jsem psal jako o definici glam rocku, a přesto jsou do něj zařazovány. Většina umělců, které v této a v následující podkapitole představím, působila na hudební scéně již koncem šedesátých let, tedy před příchodem glam rocku kolem roku 1970. Přesun k nově vzniklému stylu, který se stal rychle populárním, tak má zcela jistě pouze obchodní charakter.

2.1.2.1 Marc Bolan & T. Rex

Za zakladatele žánru je často považován Marc Bolan se skupinou *T. Rex*. Ta byla původně nazvaná *Tyrannosaurus Rex* a fungovala jako folkové duo od roku 1967. Po čtyřech folkových deskách přichází v roce 1970 přelom v plně glam rockovou kapelu a vydání prvního alba, na kterém se objevují přepracované a přearanžované písně z předchozích desek. Soubor, v čele s charismatickým Bolanem (viz příloha I, obrázek č. 1), vydal ještě sedm řadových desek, z nichž jsou nejproslulejší druhá a třetí, tedy *Electric Warrior* z roku 1971 a *The Spider* z roku následujícího. Mezi jejich nejznámější singly patří písně „Get It On“, „Metal Guru“ nebo „Children of the Revolution“ (viz příloha II, skladba č. 1). Skupina často měnila své obsazení, jednalo se tedy opravdu pouze o doprovod pro autora písní Marka Bolana. Ten tragicky zemřel 16. září 1977 v Londýně ve věku nedožitých třiceti let na sedadle spolujezdce, když se s přítelkyní nad ránem vracel domů.

2.1.2.2 Slade

Slade (viz příloha I, obrázek č. 2) jsou další známou glam rockovou skupinou. Její členové (Noddy Holder – zpěv, kytara; Jim Lea – baskytara, vokály; Dave Hill – sólová kytara, vokály; Don Powell – bicí) se sešli již v roce 1966 pod názvem *The 'N Betweens*. V roce 1969 se přejmenovali na *Ambrose Slade* a krátce nato konečně na *Slade*. Na konci šedesátých let byli skinheadskou skupinou, ale to jen kvůli tehdejšímu manažerovi, který se domníval, že tak skupině zajistí úspěch. Počátkem sedmdesátých let si v Anglii a Evropě obecně kapela vydobyla takovou popularitu, že se přestěhovala nakrátko do Ameriky, kde toužila dosáhnout stejného úspěchu, což se nepodařilo. Slávy v Americe se dočkala až v letech osmdesátých se singly „My Oh My“ a „Run Runaway“. Mezi jejich další známé singly patří „Far Far Away“, „Merry Xmas Everybody“ nebo „Cum on Feel the Noize“ (viz příloha II, skladba č. 2). Často své písně pojmenovávali úmyslně špatným pravopisem. Vydali celkem patnáct řadových alb, například *Slayed?* z roku 1972 nebo *Slade in Flame* z roku 1974. Původní sestava kapely fungovala do roku 1992, kdy odešli Holder a Lea, do té doby výhradní autoři kapely. Od této chvíle působí soubor³ s různými nájemnými muzikanty pouze na koncertních pódíích a netvoří novou muziku (roku 1994 vyšlo první a zároveň poslední řadové album v nové sestavě).

2.1.2.3 Sweet

Další skupinou jsou *Sweet* (viz příloha I, obrázek č. 3). Od roku 1967 do roku 1979 fungovali v sestavě Brian Connolly – zpěv; Steve Priest – baskytara, vokály; Mick Tucker – bicí, vokály; Andy Scott – kytara, vokály. Za tu dobu si vybudovali pověst rockerů s precizně vypracovanými vokály a s hitovými singly. Ty byly pro *Sweet* prioritou, řadová alba byla až na druhém místě (celkem jich nahráli a vydali deset). Přesto můžeme zmínit jako jejich nejlepší desku *Desolation Boulevard* z roku 1974. Nejznámějšími singly jsou „Fox on the Run“ (viz příloha II, skladba č. 3), „The Ballroom Blitz“ a „Block Buster!“. Po ukončení činnosti zpěváka Connollyho v únoru 1979 převzali sólové vokální party Priest se Scottem a *Sweet* fungovali ještě chvíli jako trio, poté ohlásili roku 1982 konec. Zajímavostí určitě je, že od osmdesátých let vzniklo několik pokusů o obnovení *Sweet*, a to třemi z jejich původních členů. Existovala tedy verze Briana Connollyho, a to až do jeho smrti

³ Mezi lety 1992 a 2002 účinkovali pod názvem *Slade II*.

v roce 1997, verze Andyho Scotta, která funguje od roku 1991, a verze Steva Priesta, a to od roku 2008. Bubeník Mick Tucker zemřel v roce 2002. Oba žijící členové, Scott a Priest, mají rozděleno působení svých skupin *Sweet* – Scott hraje v Anglii, potažmo v Evropě a Priest ve Spojených státech.

2.1.2.4 David Bowie

David Bowie je umělec, kterého téměř není potřeba představovat. Narodil se v Londýně 8. ledna 1947 jako David Robert Jones a za svou kariéru vystřídal mnoho hudebních stylů – od art-rocku přes pop. Proto se v tomto odstavci budu věnovat pouze jeho glam rockovému období. Do něj přišel zhruba v roce 1972, ale už předtím byl poměrně úspěšným folk-rockovým hudebníkem. V této době se stylizoval do postavy *Ziggyho Stardusta* (viz příloha I, obrázek č. 4), androgynního mimozemšťana, s velmi charakteristickým vzhledem, který si dovoluji citovat z článku *Glitter a glam rock* Petra Hrabalika z internetových stránek České televize: „...obličejový make up, na hlavě ježek oranžových vlasů vzadu ovšem prodloužených až na záda (tzv. „shag“ – v 80. letech šli podle něj dobře poznat "rockeri" z východního Německa), oblečen do obepnutého, lesklého lurexového obleku, kolem krku boa, na nohách boty na vysoké podezdívce, zvané platformy. Společně s velkým světelným parkem to celé opravdu vypadalo, jako kdyby na jevišti přistáli mimozemšťané.“⁴ V následujících dvou letech stihl vydat čtyři řadová alba (a jedno živé), která spadají do žánru glam rock. K nejvýznamnějším jistě patří hned první *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars* z roku 1972 a *Aladdin Sane* z roku následujícího.

2.1.2.5 Gary Glitter

Další anglický rodák *Gary Glitter* (narozen 8. května 1944 v Anglii jako Paul Francis Gadd) je podobně jako Bowie pravým ztělesněním glam rockové postavy v blýskavých šatech s extravagantním vzhledem (viz příloha I, obrázek č. 5). Podobně jako u Bowieho, i jeho doprovodná kapela vystupovala v těchto kostýmech. Pod uměleckým jménem „Paul Raven“ vystupoval již v šedesátých letech, ale stejně jako většina ostatních ucítil na začátku sedmdesátých let příležitost vydělat peníze a stát se slavným a začal se věnovat glam rocku. V té době vydal čtyři řadové desky (další pak v letech 1984, 1991, 2001), z nichž mohu

⁴ HRABALIK, Petr. *Glitter a glam rock*. *Glitter a glam rock* [online]. [cit. 2013-04-24]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/55-glitter-a-glam-rock>.

zmínit například *Glitter* a *Touch Me* z let 1972 a 1973. Mezi jeho největší hity patří „Rock and Roll“, „I’m the Leader of the Gang (I am)“ nebo „I Love You Love Me Love“ (viz příloha II, skladba č. 4). Na přelomu tisíciletí měl nepříjemné problémy se zákonem, byl totiž usvědčen z držení dětské pornografie a obviněn za fyzické zneužívání nezletilých.

2.1.2.6 Wizzard

K předním představitelům patří také skupina *Wizzard*, což byla doprovodná kapela Roye Wooda, multiinstrumentalisty s vizáží šílence (viz příloha I, obrázek č. 6). Kloubila v sobě melodičnost a starý rock’n’roll a zaměřovala se hlavně na hitové singly. Působila mezi roky 1972 a 1975, kdy vydala dvě desky – *Wizzard Brew* (1973) a *Introducing Eddy & The Falcons* (1974). Album *Main Street* z roku 2000 vzniklo sice pod hlavičkou *Roy Wood & Wizzard*, ale v té době kapela již čtvrt století nefungovala a album je ryze jazz-rockové.

2.1.3 Glam rock v Americe

2.1.3.1 Alice Cooper

Alice Cooper byl původně název jedné detroitské hard rockové kapely, kde zpíval Vincent Damon Furnier (narozen 4. února 1948 tamtéž). Záhy se však ono jméno stalo alter-egem právě zmíněného zpěváka, který tvrdí, že je reinkarnací ve středověku upálené čarodějnice (viz příloha I, obrázek č. 7). Ještě předtím, než se jejich frontman „stal reinkarnací“, působila kapela od poloviny šedesátých let na rockové scéně a teprve se hudebně i vizuálně hledala. Název *Alice Cooper* vznikl roku 1968 a následujícího léta vyšlo první album *Pretties for You*, hudebně spíš psychedelický hard rock než glam rock. Popravdě, *Alice Cooper* do glam rocku patří především díky vizuální stránce vystoupení, než kvůli hudbě. Kromě make-upu, falešných gilotin, krve nebo elektrických křesel používá při svých živých vystoupeních také živé hady nebo všemožné strašidelné převleky a další postavy.

Od šedesátých let dodnes hraje různé odnože hard rocku. Mezi jeho nejvýznamnější alba patří *Billion Dolar Babies* z roku 1973 a *Welcome 2 My Nightmare* z léta 1975, obě produkoval Bob Ezrin, se kterým se setkáme i v kapitole o *KISS*. Není to jediná analogie mezi těmito dvěma interprety. Někteří studioví muzikanti⁵ pracovali na albech obou hudebních těles a Eric Singer, který

⁵ Dick Wagner, Bob Kulick a Allan Schwartzberg.

je bubeníkem *KISS* od roku 1992⁶, paralelně bubnoval i na koncertních šňůrách *Alice Coopera* od roku 1989. Jeho pódiová show byla pro *KISS* na začátku kariéry velmi přínosná. Uvědomili si, že to je přesně to, co chtějí dělat také. Mezi jeho nejznámější písně patří „Poison“, „I’m Only Eighteen“ nebo „School’s Out“ (viz příloha II, skladba č. 5).

2.1.3.2 New York Dolls

Další zajímavá skupina má název *New York Dolls*. Název panenky („dolls“) znamená, že se pokoušeli o co možná nejzženštější vzhled, a to používáním bot na vysokých podpatcích, make-upu a nošením dámského oblečení (viz příloha I, obrázek č. 8). Šílené účesy netřeba ani zmiňovat, v té době je nosili snad všichni. Kapela účinkovala mezi roky 1971 a 1976 a i ona má na svědomí ovlivnění členů *KISS* v tvorbě jejich původní image (lehká líčidla, feminní vzhled), která však dlouho nevydržela. Za tu dobu vydala kapela dvě studiová alba, *New York Dolls* v roce 1973 a *Too Much Too Soon* o rok později.

Členové skupiny užívali velké množství alkoholu a drog a i díky tomu se později rozpadli. Za jejich pětiletou kariéru se v souboru vystřídala desítky muzikantů, proto zmíním jen ty nejdůležitější: David Johansen – zpěv, harmonika; Sylvain Sylvain – kytara (občas i baskytara a klavír); Arthur Kane – baskytara; Johnny Thunders – kytara, vokály. Poslední jmenovaný zemřel v roce 1991, zbylí tři obnovili skupinu roku 2004, bohužel dvaadvacet dní po prvním koncertu nečekaně zemřel baskytarista Arthur Kane. Kapela od té doby vydala další tři řadová alba. Mezi jejich největší hity patří skladby „Jet Boy“, „Bad Girl“, „Trash“ a „Stranded in the Jungle“. Často bývají označováni za jedny z předchůdců punku.

2.1.3.3 Iggy Pop, Lou Reed

Někdy bývají do glam rocku zařazováni také zpěváci *Iggy Pop*⁷ (původně ze skupiny *Stooges*) a *Lou Reed*⁸ (původně ze skupiny *Velvet Underground*), ale podobně jako *New York Dolls*, kteří však skutečně byli a koneckonců i jsou glam rockovou kapelou, spíše předznamenávali a urychlili vznik punku (viz příloha I, obrázky č. 9 a 10). *Lou Reed* sice natočil jednu glam rockovou řadovou desku a několik živých alb, ale stejně jako u *Iggyho Popa* jde spíš o make-up na tváři než o

⁶ S přestávkami v letech 1996 až 2000, a poté znovu v roce 2003.

⁷ Narodil jako James Newell Osterberg 21. dubna 1947 v americkém Michiganu.

⁸ Narodil jako Lewis Allan Reed 2. března 1942 v newyorském Brooklynu.

cokoliv jiného. Dovolím si spekulovat, že jako spousta jiných homosexuálů i on pouze využil glam rock pro vyjádření svého „já“ a záhy zjistil, že má umělecky na víc. Bisexuál *David Bowie* na tom byl zřejmě podobně.

2.1.3.4 Jobriath

Podobně na tom byl umělec, který si říkal *Jobriath* (viz příloha I, obrázek č. 11). Narodil se ve Philadelphii 14. prosince 1946 jako Bruce Wayne Campbell a byl prvním hudebníkem, který se veřejně hlásil ke své homosexuální orientaci. Roku 1969 vydal neúspěšné album *Pidgeon*, které se pohybovalo na hranici mezi psychedelickým rockem a folkem. Poté si jej všiml manažer Jerry Brandt a zprostředkoval mu smlouvu na dvě desky: *Jobriath* (1973) a *Creatures of the Street* (1974). Obě byly neúspěšné, a proto v lednu následujícího roku ohlásil tento umělec odchod z hudební branže. Přestěhoval se do hotelu *Chelsea* v New Yorku a chtěl být hercem. Místo toho se ovšem živil jako kabaretní zpěvák, příležitostně jako prostitut. Byl nejen prvním hudebníkem, jenž se veřejně hlásil ke své minoritní sexuální orientaci, byl také prvním známým hudebníkem, který zemřel kvůli nemoci AIDS, a to 3. srpna 1983. Pro zajímavost bych uvedl, že si své vědecko-fantastické kostýmy navrhoval sám.

2.2 80. léta

2.2.1 Stručný úvod – charakteristika glam metalu

V druhé polovině sedmé dekády byl již glam rock na ústupu. Stejně tak, jako tento styl urychlil konec éry hippies šedesátých let, má zde rozvíjející se popularita punku a zejména kapel *Sex Pistols*, *The Clash* nebo *Dead Kennedys* na svědomí konec glam rocku v podobě, v jaké jej doposud známe. Mainstreamová popularita punku trvala také jen několik let a místo na výsluní hudební špičky v oblíbenosti mezi rockovými posluchači obsadil metal a všechny jeho různé žánry. Zbytky nablyštěného „glitter“ vzhledu se objevily například v disku, funky nebo obecně v tanečních stylech hudby. Promítly se též do nové vlny, což byl styl, který do sebe začlenil části punku, glam rocku, diska, funky, ska, reggae a mnoho dalších žánrů. Výrazným byl v jejím rámci nástup většího množství elektroniky do hudby, zejména hojnějším využíváním kláves.

Vizuální principy glam rocku do sebe zahrnul nově vzniklý styl glam metal. Podobně jako to bylo kdysi s glam rockem, i glam metal využil právě oblíbeného

hudebního žánru a dal mu feminní vzhled. Hudebníci vystupovali ve strakatých, křiklavě barevných šatech, v elastických nebo kožených kalhotách a s nalíčenou tváří šlo spíše o dámské líčení než o ztvárnění určitých postav, jako u *Wizzarda*, *Alice Coopera*, *Jobriatha* nebo *KISS*. Spojovacím faktorem snad většiny stylů byl účes zvaný „trvalá“, takže téměř všichni muzikanti nosili kudrnaté vlasy. Někdy se pro styl glam metal využívá i název pop metal nebo hair metal. Poslední termín ale vznikl až na začátku devadesátých let, kdy hudební scénu začal ovládat styl grunge, a je vnímám spíše pejorativně.

Hudebně v sobě glam metal mísí prvky z hard rocku i z heavy metalu, tudíž jde o rychlejší, tvrdší skladby především se sexuální tematikou v textech. V módě jsou i takzvané balady, skladby pomalejšího tempa, textově zaměřené na lásku, převážně k jedné konkrétní ženě. Ty bývají zařazovány k vydání na singlech, aby poté podpořily prodejnost dlouhohrajícího alba. Obsazení bývá podobně jako v glam rocku, tedy nejméně jedna elektrická kytara (zpravidla už bývají dvě – doprovodná a sólová), baskytara, bicí souprava, zpěv a skoro až pravidelně jsou v sestavě i klávesy. Důležitý je rozvoj sólové kytary a tedy nutnost technicky zdatného kytaristy, který rychlými sóly spíše ukazuje, co umí, než vytváří další melodie. V osmdesátých letech se odehrává také velký rozvoj kytarových efektů, které zkreslují její zvuk. Stejně tak přichází do módy elektronické bicí a určitě každý si vybaví onen „ozvěnový“ efekt na bicí soupravě. Po zpěvácích je žádáno, aby zpívali vysoko⁹, hojně bylo i využití doprovodných vokálů a komplikovanější harmonie.

Glam metal vznikl v losangeleských klubech *Whisky a Go Go*, *The Trip* a *Starwood*. Ty se nacházely v západní části ulice Sunset Boulevard, pojmenované Sunset Strip. K jeho rozvoji přispěl i vznik *MTV*, tedy první hudební televize, přímo v roce 1980 – videoklipy právě populárních kapel tak byly stále vysílány. Velmi často bývají ke glam metalu chybně přiřazována jména *Ozzyho Osbournea*, *Van Halen* nebo *Def Leppard*. *Osbourne* sice v osmdesátých letech také nosil trvalou a podmalovával si oči, ale jeho doprovodná kapela hrála vždy heavy metal. *Van Halen* hráli vždycky fúzi mezi hard rockem a heavy metalem a jediné pojítko s glam metalem může být kytarová ekvilibristika Eddieho Van Halena, který ale

⁹ V důsledku čehož naprostá většina uskupení z té doby, která stále působí na koncertních pódíích, v průběhu kariéry transponuje tóniny svých skladeb tak, aby se zpěvákovi snadněji zpívaly.

naopak zapříčinil na přelomu sedmé a osmé dekády vznik technicky kytarově náročnější hudby a svým způsobem i heavy metalu. Členové kapely *Def Leppard* se od označení glam metal sami distancují, neboť hranice stylu nevystihuje ani jejich hudbu, ani jejich vzhled.

Rozdělení glam metalových skupin v následujících podkapitolách na první a druhou vlnu jsem zvolil kvůli větší přehlednosti mezi kapelami. Ty z první vlny zažily svou největší slávu v první polovině osmdesátých let a naopak ty z druhé vlny zase v druhé polovině dekády.

2.2.2 Kapely 1. vlny glam metalu

2.2.2.1 Twisted Sister

Twisted Sister, jedna z nejdůležitějších kapel pro vývoj glam metalu, byla založena v New Yorku v roce 1972 jako hardrockové uskupení. První úspěchy však zaznamenala až v osmdesátých letech, kdy změnila image a více se orientovala na feminní líčení svých obličejů a oblékání do strakatých oděvů (viz příloha I, obrázek č. 12). Jsou díky tomu téměř předpisovým příkladem glam metalu, ač sami označení glam metal pro svou skupinu považují za nepřesné. Roku 1982 vydali svůj debut *Under the Blade*, v příštím létě následovaný albem *You Can't Stop Rock 'n' Roll*. Od této chvíle se sestava konečně ustaluje: Dee Snider – zpěv; Eddie Ojeda – sólová i doprovodná kytara, vokály; Jay Jay French – doprovodná i sólová kytara, vokály; Mark Mendoza – baskytara, vokály; A. J. Pero – bicí. V tomto obsazení vydali v osmdesátých letech čtyři ze svých pěti studiových alb. Na posledním z roku 1987 bubnoval jiný bubeník. Krátce nato kapela ukončila činnost. Vrátila se v klasické sestavě roku 2003 a záhy vydala i nové album. Nejúspěšnějšími singly *Twisted Sister* jsou „We're Not Gonna Take It“ (viz příloha II, skladba č. 6) a „I Wanna Rock“. Texty kapely často pojednávají o konfliktu mladých proti autoritám.

2.2.2.2 Quiet Riot

Další v té době důležitou skupinou byl soubor *Quiet Riot* z Los Angeles (viz příloha I, obrázek č. 13). Také jejich historie sahá až do roku 1973, kdy byla kapela založena. S různými přestávkami působí dodnes. Skupinu zakládal Randy Rhoads, pozdější kytarista Ozzyho Osbourny, který tragicky zahynul v letadle roku 1982. Kromě zpěváka Kevina DuBrowy se sestava více méně měnila, proto

nebudu uvádět žádné další hudebníky. Sám DuBrow se v roce 2007 předávkoval. V kapele tedy nepůsobí nikdo z původních členů. Soubor vydal jedenáct řadových desek, z nichž je nejvýznamnější *Metal Health* z roku 1983. Nejúspěšnějšími singly jsou „Metal Health“ (viz příloha II, skladba č. 7) a předělávka hitu skupiny Slade, „Cum On Feel The Noize“. Kapela se hudebně pohybovala a pohybuje mezi heavy metalem a hard rockem.

2.2.2.3 Mötley Crüe

Mötley Crüe je pravděpodobně nejznámější glam metalovou kapelou první poloviny osmdesátých let (viz příloha I, obrázek č. 14). O to zajímavější je, že zhruba stejného úspěchu dosahovala po celá osmdesátá léta. Byla založena v Los Angeles roku 1981, vydala od té doby devět řadových desek a v tuto chvíli připravuje desátou, po které chce odehrát rozlučkové turné a uzavřít tak svou existenci. Funguje téměř celou kariéru ve složení: Vince Neil – zpěv, občasná doprovodná kytara (chyběl v sestavě čtyři roky); Nikki Sixx – baskytara, klávesy, vokály; Mick Mars – sólová kytara, vokály; Tommy Lee – bicí, vokály (chyběl v sestavě pět let). Mezi jejich nejpopulárnější alba patří *Shout at the Devil* z roku 1983 a *Girls, Girls, Girls* z roku 1987. Ke stejnojmennému singlu („Girls, Girls, Girls“, viz příloha II, skladba č. 8) řadíme ještě „Dr. Feelgood“ a „Kickstart My Heart“. Vrcholem koncertu *Mötley Crüe* je pravděpodobně bubenické sólo Tommyho Lee, kdy se vznáší ve vzduchu i s bicí soupravou, jež se s ním otočí o sto osmdesát stupňů, čili bubnuje i hlavou dolů.

2.2.2.4 W.A.S.P., Ratt a další

V osmdesátých letech účinkovala spousta kapel, které někteří publicisté nesprávně zařazovali do glam metalu jen kvůli barevnému oblečení, účesu trvalá a troše make-upu na obličeji. Vedle nich ale samozřejmě působily kapely, které sehrály ve vývoji glam rocku, potažmo glam metalu, v první polovině osmdesátých let svou roli. Prvními jsou *W.A.S.P.* (viz příloha I, obrázek č. 15), kteří se svou pódiovou show bývají zařazeni spíše do stylu shock rock¹⁰. Je to soubor postaven okolo frontmana Blackieho Lawlesse, který na různých deskách hrál různé nástroje, v Los Angeles roku 1982. Kapela stále funguje. Další skupinou jsou *Ratt* (viz příloha I, obrázek č. 16). Ti byli založeni v San Diegu v roce 1976 a

¹⁰ Podobně jako *Alice Cooper* nebo *KISS* – styl zaměřený především na vizuální podívané.

kromě krátké přestávky v letech 1992 až 1996 působí dodnes. Jediným zakládajícím členem je zpěvák Stephen Pearcy. Dále jsou tu hollywoodští, dodnes hrající *Warrant* nebo kapely jako *Kix*, *White Lion* či *Night Ranger*.

2.2.3 Kapely 2. vlny glam metalu

2.2.3.1 Poison

I v druhé polovině osmdesátých let působilo na hudební scéně množství kapel, které se snažily „svést“ na právě populární vlně glam metalu, jenž dostával hodně prostoru v *MTV*. Jednou z nich byli například pensylvánští *Poison* (viz příloha I, obrázek č. 17). Kapela působí v sestavě: Bret Michaels – zpěv, příležitostně doprovodná kytara; Rikki Rockett – bicí, vokály; Bobby Dall – baskytara, klávesové nástroje, vokály; C. C. DeVille – sólová kytara, vokály. Poslední jmenovaný není jako jediný ze čtveřice zakládajícím členem. Působí však ve skupině od roku 1985, kromě krátké přestávky mezi roky 1991 a 1996, dodnes. Jejich nejpopulárnější deskou je *Open Up and Say... Ahh!* z roku 1988, ale úspěch zachytil i debut *Look What the Cat Dragged In* z léta 1986. Kromě nich vydali dalších osm řadových alb. Nejznámějším singlem skupiny *Poison* je skladba „Every Rose Has Its Thorn“.

2.2.3.2 Bon Jovi

Skupina *Bon Jovi* z New Jersey byla založena roku 1983 a aktivně působí dodnes. V letech 1990 až 1991 a 1997 až 1999 však proběhly krátké přestávky. Kapela obklopující frontmana Jona Bon Joviho (viz příloha I, obrázek č. 18), který v některých písních hraje i na doprovodnou kytaru, sestává z následujících hudebníků: Richie Sambora – sólová kytara, vokály¹¹; David Bryan – klávesy, vokály; Tico Torres – bicí. Po odchodu baskytaristy Aleca Johna Suche v roce 1994 se na promo fotografiích prezentují jako kvartet, přestože Hugh McDonald působí v souboru bezmála dvacet let, tedy déle než původní basista. Dodnes *Bon Jovi* vydali dvanáct řadových desek, mezi nejznámější patří například *Slippery When Wet* z léta 1986 nebo *Keep the Faith* z podzimu 1992. Kapela stojí především na hitech Jona Bon Joviho, které píše ve spolupráci s Desmondem Childem, skladatelem a textařem, který v osmdesátých letech hodně pomohl také

¹¹ Při vzniku práce byla zveřejněna informace, že Richie Sambora nevyjel se skupinou na turné a byl prý dočasně nahrazen kytaristou Philem X. Sambora se již dlouho potýká s problémy se závislostí na alkoholu a dokonce se spekuluje o osobních problémech s Jonem Bon Jovim.

KISS. Mezi největší hity skupiny patří „Livin‘ on a Prayer“, „In These Arms“, „It’s My Life“ a „You Give Love a Bad Name“.

2.2.3.3 Guns N’ Roses

Nejúspěšnější kapelou druhé poloviny osmdesátých let jsou losangeleští *Guns N’ Roses* (viz příloha I, obrázek č. 19). Ti byli založeni roku 1985 a působí dodnes, avšak v dnešní sestavě je ze zakládajících členů už jen zpěvák Axl Rose, klasická sestava kapely se rozpadla již v devadesátých letech. Patřili do ní: Duff McKagan – baskytara, vokály, odešel v roce 1997; Slash – sólová, doprovodná a akustická kytara, vokály, odešel v roce 1996; Izzy Stradlin – doprovodná kytara, vokály, odešel v roce 1991; Steven Adler – bicí, vokály odešel v roce 1990. Skupina mezi roky 1987 a 1991 vydala čtyři řadové desky (nejznámější je debutová *Apetite for Destruction* z roku 1987), v roce 1993 album *The Spaghetti Incident?*, které se celé skládalo z převzatých písní, a roku 2008 vydala album, jež mělo vyjít původně roku 1994, a které bylo několikrát přetáčeno, čímž se stalo nejdražší deskou všech dob. Jmenuje se *Chinese Democracy* a z klasické sestavy na ní působí už jen Axl Rose. Soubor si v osmé dekádě vydobyl pověst kapely, která hodně pije a fetuje. Zároveň arogantní chování členů skupiny bylo hodně lidem trnem v patě. Jejich nejúspěšnějšími singly jsou „Sweet Child O’ Mine“, „Welcome to the Jungle“ (viz příloha II, skladba č. 9), „Don’t Cry“ nebo „November Rain“.

2.2.3.4 Slaughter, Cinderella, Stryper

Dalšími populárními glam metalovými skupinami té doby byli například *Slaughter*, *Cinderella* či *Stryper*. Prvně jmenovaní vznikli z kapely, kterou založil bývalý kytarista *KISS*, Vinnie Vincent. Ovšem jeho nesnesitelné chování zapříčinilo, že ho zbývající členové vyhodili a podepsali smlouvu na desku již bez něj. *Slaughter* (viz příloha I, obrázek č. 20) působí okolo zpěváka a doprovodného kytaristy Marka Slaughtera a baskytaristy Dany Struma od roku 1988 s různými členy dodnes a za tu dobu vydali pět studiových alb. *Cinderella* (viz příloha I, obrázek č. 21) byla založena roku 1983 a v devadesátých letech, jako spousta jiných, měla dvouletou pauzu. Na kontě má čtyři řadové desky. *Stryper* (viz příloha I, obrázek č. 22) původně fungovali devět let od roku 1983. V roce 2003 obnovili činnost a na scéně působí dodnes. Za celou kariéru vydali devět řadových desek. Zajímavostí této formace je fakt, že jde o křesťanskou kapelu. Součástí jejich

pódiové show jsou tedy křesťanské symboly a s trochou nadsázky se jedná o propagaci křesťanské víry.

2.3 90. léta až současnost

2.3.1 Stručný úvod – charakteristika doby

Začátkem devadesátých let proniká ze Seattlu nový hudební styl grunge. Hudebně jde o syrový, neučesaný a jednoduchý doprovod k pochmurným textům plných deprese a kritiky světa. Je to naprostý protipól ke glam rocku, potažmo glam metalu, kde jde o zábavu a radost ze života. I oblečení hudebníků se změnilo – žádné nabubřelé oděvy nebo natupírované vlasy, které mají nadchnout. Kdo hrál grunge, nosil džíny, staré triko, případně svetr, jako Kurt Cobain. Bez přehánění se dá říct, že hudebníci vypadali jako lidi, které normálně potkáme na ulici. Tím pádem grunge negoval vše, proti čemu bojoval na začátku sedmdesátých let glam rock a stejně jako glam rock sesadil módu hippies, grunge ukončil éru glam rocku/metalu na mainstreamové úrovni. Jak jsem se zmiňoval v minulé podkapitole, některé soubory v devadesátých letech krátce přerušily svou činnost, a to většinou kvůli komerčním neúspěchům.

Grunge nakonec skončil dřív než sama devadesátá léta, a to především kvůli tomu, že se většina hlavních aktérů předávkovala drogami a zemřela, ale glam rock se již na vrchol středního proudu nikdy nedostal. Skupiny jako *Bon Jovi* nebo *Guns N' Roses* sice působí úspěšně dodnes, ale to proto, že nehrály primárně glam metal jako hudební styl – glam se u nich projevoval v té době módním vzhledem a jeho honosností – ale spíše hard rock s prvky heavy metalu. Přesto v deváté dekádě i v novém tisíciletí nacházíme interprety, kteří byli ovlivněni glam rockem/metalem, tedy primárně jeho vizuální stránkou, sekundárně pódiovým představením.

2.3.2 Hudebníci ovlivnění glam rockem/metalem

2.3.2.1 Marilyn Manson

Prvním takovým je americký zpěvák *Marilyn Manson* (viz příloha I, obrázek č. 23), jehož prvním koncertem, který navštívil v deseti letech, bylo vystoupení *KISS*. Narodil se 5. ledna 1969 v Ohiu do rodiny válečného veterána. Jeho občanské jméno zní Brian Hugh Warner. V roce 1989 s kytaristou Scottem

Puteskym založil skupinu *Marilyn Manson & the Spooky Kids*¹², později byl název zkrácen na *Marilyn Manson*. Jedná se o zajímavou paralelu s *Alicem Cooperem*. Název je složenina jmen dvou osobností, a to sex symbolu Marilyn Monroe a vraha Charlese Mansona. *Marilyn Manson* se stylově pohybuje mezi industriálním a alternativním rockem/metalem. Na každém turné má nachystanou novou pódiovou show, v jejímž rámci na diváky například prší falešný kokain. Vydal zatím devět studiových alb, z nichž jsou nejznámější a nejúspěšnější *Mechanical Animals* z roku 1998 a *The Golden Age of Grottesque* z roku 2003. Jeho nejpopulárnějším singlem je píseň „Sweet Dreams (Are Made of This)“. Jde o předělávku stejnojmenné skladby skupiny *Eurythmics*. Dalšími známými singly jsou „This Is the New Shit“ a „The Dope Show“.

2.3.2.2 Placebo

Další kapelou je *Placebo*. Zde hraje hlavní roli především dámské vzezření, make-up a oblečení (viz příloha I, obrázek č. 24). Více než cokoliv jiného to je tím, že oba členové, kteří jako jediní působí v kapele od založení v roce 1994 dodnes, jsou gayové. Jedná se o zpěváka a kytaristu Briana Molka a baskytaristu a příležitostného kytaristu Stefana Olsdala. Hudebně se *Placebo* nachází v alternativním rocku. Za svou téměř dvacetiletou existenci vydali šest řadových desek (sedmá má vyjít tento rok), z nichž je nejdůležitější pravděpodobně *Sleeping with Ghost* z roku 2003. Nejznámějšími singly jsou „Bitter End“, „Special Needs“, „Every You Every Me“.

2.3.2.3 Tokio Hotel, Lady Gaga, Adam Lambert

Vizuální rysy glam rocku/metalu můžeme najít také u německé pop-rockové kapely *Tokio Hotel* (viz příloha I, obrázek č. 25) založené roku 2001 nebo u americké popové zpěvačky *Lady Gaga* (viz příloha I, obrázek č. 26). U té se navíc jedná o působivou koncertní show, ale to dnes už v případě popových zpěvaček není tak neobvyklé. Přesto, kdyby místo popu produkovala rock, dal by se její styl klidně zařadit do oblasti glamu. Podobným příkladem je i americký zpěvák *Adam Lambert*, jeden z vítězů stále populárních televizních pěveckých soutěží. I on je homosexuál a používá zajímavá líčení a kostýmy (viz příloha I, obrázek č. 27). Osobně zde vidím paralelu s *Davidem Bowiem*.

¹² *Spooky Kids* znamená „strašidelné děti“.

2.3.2.4 The Darkness, Steel Panther (glam rock revival)

Kolem roku 2000 přichází revival glam rockové image. Jedná se o něco podobného, jako když vystupují na plesech zábavové kapely, které se orientují na hudbu let padesátých a šedesátých, ale tyto skupiny tvoří vlastní skladby, točí řadová alba a jezdí na turné. Celý svůj styl berou značně s nadsázkou, jedná se z velké části o legraci, až by se dalo říct parodii. Nejvýznamnějšími skupinami tohoto žánru jsou britští *The Darkness* a losangeleští *Steel Panther* (viz příloha I, obrázky č. 28 a 29). Obě skupiny byly založeny v roce 2000. Kapela *The Darkness* měla mezi roky 2006 a 2011 pauzu zapříčiněnou odvykací kúrou frontmana Justina Hawkinse, který nejen zpívá, ale hraje i na kytaru. Vydala tři studiová alba: *Permission to Land* (2003), *One Way Ticket to Hell... and Back* (2005) a *Hot Cakes* (2012) a jejím nejnámějším singlem je píseň „I Believe in a Thing Called Love“. *Steel Panther* vydali alba *Hole Patrol* (2003), *Feel the Steel* (2009) a *Balls Out* (2011) a čtvrté má vyjít tohoto roku. Mezi jejich singly patří písně „Eyes of a Panther“, „Death to All but Metal“ nebo „Sexy Santa“.

3 KISS

3.1 Vznik KISS

Gene Klein a Stanley Eisen roku 1972 ukončili činnost ve své kapele *Wicked Lester*, jejíž název ovšem ještě nějakou dobu používali. V hlavách se jim rodila myšlenka na vytvoření hardrockového kvartetu, který by byl podobný přístupu *Beatles* (čtyři zpěváci, čtyři hvězdy), ale s rozdílem, že na pódiu bude každý z nich ztvárňovat určitou postavu. Zhruba v této době si hlavní protagonisté osvojili umělecká jména Gene Simmons a Paul Stanley.

Krátce nato se z dvojice stalo trio. Přes inzerát v časopise *Rolling Stone* kontaktovali bubeníka, kterého o pár let později znal svět jako Petera Crisse. Byl o několik let starší než oni a měl i víc hudebních zkušeností. Na rozdíl od Gena a Paula nebyl tolik ovlivněn *Beatles* a tehdy hodně populárním britským rockem. Měl rád spíše big bandy a swing. Nově vytvořená trojice spolu začala zkoušet skladby jako „Strutter“, „Deuce“ (viz příloha II, skladba č. 10) nebo „Firehouse“, které se později objevily na jejich první, bezjmenné desce.

Skupina však postrádala čtvrtého člena, a to nejen kvůli analogii s *Beatles*. Chyběl jim sólový kytarista. Trojice si nechala otisknout inzerát v časopise *The Village Voice*. Na konkurzy konané v jejich zkušebně chodili převážně špatní kytaristé. Jednoho dne přišel výborný sólista Bob Kulick, který v budoucí kariéře KISS ještě sehrál svoji roli, ale do kapely přijat nebyl. Jediným důvodem byl jeho vzhled – byl plešatý a nosil knír, zbylí tři měli dlouhé vlasy. Vzhled *Beatles* byl také jednotný.

Přijat byl Ace Frehley, který vypadal podobně jako ostatní. Ač nehrál tak brilantně a přesně jako Bob Kulick, svým ledabylým stylem a osobitým zvukem velmi napomohl k vytvoření a ustálení zvuku nové kapely. K těmto událostem došlo na přelomu let 1972 a 1973. Skupina zkoušela až třináct hodin denně, proto se také za několik prvních týdnů sehrála natolik, že si mohla dovolit vystoupit před publikem. Paul vymyslel nový název a Ace logo s lomenými „s“. Paul logo graficky upravil do podoby, která se používá dodnes. Skupina KISS vznikla v lednu roku 1973 v New Yorku setkáním Gena Simmonse, Paula Stanleyho, Petera Crisse a Ace Frehleyho.

3.2 Biografie členů původní sestavy

„Původní sestava kapely je opravdu ta nejbizarnější směsice lidí, jací se kdy mohli potkat, protože my fakt nemáme nic společného“¹³. Slovy Gena Simmonse je uvedena další podkapitola, ve které přiblížím vývoj čtyř osobností, jež se sešly v první sestavě KISS. O dalších muzikantech, kteří prošli skupinou, se zmíním v obdobích, kdy byli přijati do kapely, pro lepší pochopení chronologických souvislostí.

3.2.1 Gene Simmons

Baskytarista a zpěvák kapely se narodil 25. srpna 1949 v izraelském přístavním městě Haifa se jménem Chaim Witz páru maďarských Židů. Jeho matka přežila, jako téměř jediná z rodiny, pobyt v koncentračním táboře. Tato skutečnost měla na Simmonse pochopitelně velký vliv. Podle Rosse Berga patří mezi vlastnosti takových dětí například workoholismus, hédonismus, touha po finančním zabezpečení nebo touha po moci.¹⁴ I to mohou být důvody, proč má Simmons, společně s Paulem Stanleyem, výhradní rozhodovací právo k dalšímu dění v KISS¹⁵.

Simmons se již v útlém věku rozhodl, že své matce nechce dělat starosti, neboť si toho vytrpěla už dost, a tak se zařekl, že se nikdy neopije, nezfetuje a nebude ani kouřit – zkrátka, že svůj život nepromarní a prožije jej naplno, aniž by k tomu potřeboval alkohol a drogy.

V Izraeli žila rodina ve skromných poměrech. Vše se zhoršilo ve chvíli, kdy Simmonsův otec opustil rodinu kvůli jiné ženě. Matka se brzy nato s osmiletým synem odstěhovala ke svému bratrovi do New Yorku, který ještě před začátkem války vycítil nebezpečí a emigroval do Ameriky. Chaimovi bylo změněno jméno na Gene Klein. Příjmení dostal po strýci, u jehož rodiny s matkou bydleli. Dodnes podepisuje úřední dokumenty (například smlouvy na desky) pod tímto jménem.

Gene vyrostl u televize a u komiksových časopisů. Spoustu času také trávil v ješivě, což je židovská škola vyššího vzdělání. Zpočátku neuměl anglicky a byl

¹³ LEAF, David, SHARP, Ken, *Kiss bez masky: oficiální autorizovaná historie největší rockové legendy*, s. 130.

¹⁴ BERG, Ross. *Gene Simmons, a rock 'n roll journey in the shadow of the Holocaust*. Minneapolis, Minn: Mill City Press, 2012, 269 s. ISBN 978-193-7600-587.

¹⁵ Toto je zapříčiněno odchodem zbylých dvou členů původní sestavy a hlavně následným odprodáním jejich obchodních práv ke značce KISS v průběhu osmdesátých let. Na každého ze zakládajících členů spadalo původně 25 %.

ostatním dětem pro smích. Roku 1964 viděl (stejně jako Paul Stanley) vystoupení *Beatles* v *Ed Sullivan Show*. Chtěl být jako oni – muzikant milovaný a uctíváný davem dívek, ačkoliv původně toužil po tom stát se rabínem. Po dokončení vysokoškolského studia učil půl roku na základní škole v Harlemu.

Z čistě pragmatického hlediska se rozhodl, že bude baskytaristou, protože tak cítí větší šanci sehnat nějakou kapelu – sólovým nebo alespoň doprovodným kytaristou chce být podle něj každý. Obdivoval Paula McCartneyho a po jeho vzoru si koupil kopii jeho baskytary Hofner, jež vypadá jako housle. Začal vystupovat v prvních místních skupinách, chodit na koncerty a šetřit peníze na kvalitní aparaturu a nástroj.

3.2.2 Paul Stanley

Doprovodný kytarista, zpěvák a frontman KISS se narodil jako Stanley Eisen 20. ledna 1952. Přestože pochází z New Yorku, rozhodně se nejedná o čistokrevného Američana. Jeho matka byla Němka, otec je rusko-maďarsko-polského původu, a stejně jako Gene Simmons i Paul Stanley je Žid. Proto jsou pozdější snahy obvinít KISS kvůli jejich logu s lomenými „s“ z nacismu irelevantní.

Ani on neměl jednoduché dětství. Od narození trpěl kvůli problémům s pravým uchem. Jednak mu chyběl vnitřní zvukovod a jednak jeho ucho vypadalo jinak. Zažil kvůli tomu posměch dětí, a proto si nechal narůst dlouhé vlasy, což bylo v dospělosti následováno podstoupením operace, která vyřešila oba tyto problémy – byl mu implantován umělý zvukovod a naslouchátko a zákrok plastického chirurga napravil vnější defekt. Útočištěm pro něj bylo od útlého dětství umění, ať už hudební nebo výtvarné. Rodiče doma poslouchali klasickou hudbu a láska k ní Stanleyho nikdy neopustila. Taktéž se svou starší sestrou zpíval dvojhlasy bez doprovodu. Zároveň skvěle maloval a vystudoval střední uměleckou školu.

Se svým pozdějším uměleckým partnerem, Genem Simmonsem, se seznámil v bytě jejich společného přítele, Steva Coronela. Steve se může pyšnit tím, že ho jako jednoho z mála mladý Gene považoval za přítele. Hrál na sólovou kytaru v kapele Paula Stanleyho, *Uncle Joe*¹⁶, a Gene jej přišel požádat, aby s jeho skupinou odehrál několik koncertů, neboť její sólový kytarista byl nemocen. Simmons na Stanleyho svou arogancí neudělal vůbec dobrý dojem a chvíli trvalo,

¹⁶ Česky „Strýček Joe“ – ironická narážka na Josifa Vissarionoviče Stalina.

než se začali vzájemně respektovat. Poté společně založili již zmíněnou kapelu *Wicked Lester* fungující mezi lety 1970 a 1973.

3.2.3 Peter Criss

Bubeník a zpěvák Peter Criss pochází z New Yorku, kde se 20. prosince 1945¹⁷ narodil do rodiny italského otce a irské matky. Jeho původní jméno zní George Peter John Criscuola, přičemž on sám často používá nesprávné pořadí křestních jmen. Z původní čtveřice je nejstarší. V dětství chodil do přísné katolické školy, kde vyučovaly jeptišky, které rozdávaly velmi kruté tresty. Zkušenost se školou v něm zanechala silné psychické problémy, které nedokázal proměnit v pozitivní motivační sílu, jako jeho spoluhráči Stanley a Simmons.

Na jeho emociální nestabilitě se určitě podepsalo jeho působení v gangu v letech dospívání. Připojil se k němu (podobně jako Ace Frehley) kvůli strachu, že v ulicích nelítostného Brooklynu sám bude napaden a zbit. Naštěstí se do většího maléru nikdy nedostal, což se nedá říct o některých z jeho kolegů – někteří členové gangu byli souzeni za vraždu, jiní se předávkovali drogami a zemřeli. Stejně jako ostatní členové KISS našel nakonec útočiště v hudbě. Místo bitek a vloupání cvičil na bicí a později hrál v různých big bandových a jazzových kapelách.

V osmnácti letech získal první angažmá a dostal se tak do klubu *Metropole Café*. Náhodou se zde seznámil s bubeníkem Genem Krupou, jež mu dával zdarma lekce hry na bicí. Prošel spoustou skupin, které ničeho nedosáhly, a byl frustrovaný. V té době se už znal se Stanem Penridgem, spoluautorem takřka všech Crissových skladeb použitých na albech KISS. Hráli spolu v několika kapelách, mimo jiné v *Lips*. Spolu měli napsaný základ písně *Beth*, k níž se ještě vrátím. Od roku 1969 používal umělecké jméno Peter Cris. Koncem roku 1972 si podal inzerát, přes který se mu ozval Gene Simmons. Krátce nato byl přijat do skupiny. V této době trio začínalo používat make-up, ale o mnohem jednodušší, než později. V podstatě šlo pouze o bílé podmalování tváře a různě barevné oční stíny. Ve stejné době si Peter přidává druhé „s“ na konec svého uměleckého příjmení.

¹⁷ V sedmdesátých letech, v době největší slávy kapely, kdy téměř nikdo neznal pravou identitu KISS, bylo managementem narození jejich bubeníka kosmeticky posunuto na rok 1947 z důvodu menších věkových rozdílů mezi členy uskupení.

3.2.4 Ace Frehley

Paul Daniel Frehley, jak zní jeho oficiální jméno, se narodil 27. dubna 1951 v New Yorku a i on má kořeny sahající mimo Spojené státy. Jeho rodiče se sice narodili v Americe, ale otec byl německo-holandského původu a matka byla z poloviny Němka a z té druhé Indiánka. Takže jediná provázanost se Severní Amerikou nakonec pramení z toho, že Frehleyho babička byla z kmene Čerokí.

Přezdívku „Ace“ (eso) dostal na střední škole, kde pomáhal kamarádům v seznamování se s dívkami. V dospívání jevil zájem o elektroniku, sport a kreslení. Později se bohužel přidaly zkušenosti s gangem, alkoholem (pít začal již ve věku třinácti let) a s některými lehkými drogami. I z těchto důvodů navštěvoval tři různé střední školy a nedostudoval ani jednu. Ve stejné době objevil elektrickou kytaru.

Na konci roku 1972 zkusil štěstí a ozval se na inzerát tria, které zatím provizorně stále používalo název *Wicked Lester*. V lednu přišel na svou první zkoušku. Podle legendy kapela zrovna mluvila/hrála s Bobem Kulickem (verze se od sebe nepatrně liší), když přišel Ace Frehley, vypožil Bobovu kytaru, zapojil svoji, zahrál sólo a de facto byl přijat. Tuto historku později dementoval sám Bob Kulick.

3.3 Formování KISS

Čtveřice odehrála své první živé vystoupení 30. ledna 1973 v newyorském klubu *Popcorn*. Celý následující rok koncertovali, kde jen to bylo možné – sehnat angažmá nebylo úplně jednoduché, neboť KISS odmítli hrát převzaté písně, díky nimž by se koncerty zařizovaly o poznání snadněji. Na prvních třech vystoupeních (30., 31. ledna a 1. února) ještě neměli zcela hotový design make-upu a zatím nepoužívali ani kostýmy.

Simmons a Stanley byli vždy velmi bystří a všímali si, co se kolem nich děje. V té době byl na vrcholu popularity glam rock a oni byli připraveni toho využít. To, co začalo malováním tváří ve stylu kapely *New York Dolls*, tedy líčením klasicky ženským způsobem (rtěnka, řasenka...) a snahou o co největší zženštilost, se v průběhu roku 1973 změnilo na vytvoření postavy pro každého člena, k nimž se dostaneme záhy. V březnu také natočili demo čítající pět skladeb pod producerským dohledem Eddieho Kramera, který předtím spolupracoval jako zvukař na nahrávkách *Jimiho Hendrixe*, *Led Zeppelin* nebo třeba *Humble Pie*.

Na koncert, který se konal 10. srpna 1973 v hotelu *Diplomat*, byl pozván třicetiletý televizní producent Bill Aucoin, jehož chtěl Gene Simmons získat pro svou skupinu jako manažera. Domníval se, že člověk, který pracuje pro televizi, si bude zcela jistě uvědomovat důležitost vizuální stránky kapely, a tím pádem pochopí, že díky make-upu a kostýmům, jež se pomalu formovaly do svých prvotních podob, si jí lidé snadněji všimnou, zapamatují si ji a soubor bude stále populárnější.

Po vystoupení se dohodli na vzájemné spolupráci. Nový manažer okamžitě slíbil, že na základě již existujícího demosnímku sežene smlouvu na desku. To splnil snadno, neboť znal muže jménem Neil Bogart, který se zrovna chystal založit vydavatelskou společnost. Bogart se zprvu snažil přimět muzikanty, aby hráli bez masek, jako ostatní skupiny. To se setkalo s nelibostí členů souboru a Bogart nakonec ustoupil.

Na podzim kapela zavítala do studia *Bell Sound* s producenty Kennym Kernerem a Richiem Wisem, aby tak dala vzniknout desce s názvem *KISS*, která ale měla vyjít až v únoru příštího roku. Bill Aucoin mezitím jmenoval svou asistentsku Joyce Biawitz druhou manažerkou skupiny a svého partnera Seana Delaneyho najal jako choreografa a pomocníka při tvorbě pódiového představení.

Zhruba v této době dochází k ustálení rolí, které členové ztvárňují při svých vystoupeních. Rodí se tak *Demon*, *Starchild*, *Catman* a *Spaceman* (viz příloha I, obrázky č. 30 a 31). Jsou to ve své podstatě postavy založené na povahách a osobnostech jednotlivých členů. Gene Simmons, fanoušek komiksů a klasických hororových filmů, přijal postavu *Demona* vyplazujícího jazyk¹⁸, plivající (umělou) krev a oheň¹⁹. *Demon* je jakási bytost mezi upírem a ještěrem. Paul Stanley chvíli používal masku *Bandity*, přesto se však vrátil k původní roli *Starchilda*, tedy hvězdného dítěte, androgynní postavy, která je objektem milostných představ řady fanynek. Jedná se zároveň o romantickou duši i o rockovou hvězdu.

Ace Frehley se podle Gena Simmonse nepodobá žádné jiné lidské bytosti, proto si vytvořil postavu mimozemšťana – *Spacemana* – pocházejícího z imaginární planety *Jendell*. Frehleyho vrávoravá chůze, převážně způsobená

¹⁸ Simmonsův dlouhý jazyk byl předmětem různých nesmyslných spekulací. Nejznámější je ta, že se jedná o přišitý kravský jazyk.

¹⁹ Plivání ohně se Simmonsovi nepovedlo na koncertě, který proběhl posledního dne roku 1973. Pro svůj účes použil velké množství laku na vlasy, který je hořlavý. Sean Delaney jej velmi rychle uhasil za pomoci předpřipravených mokřých ručníků.

užíváním alkoholu, ještě umocnila roli muže z vesmíru. Peter Criss přijal podobu kočičího muže, *Catmana*, protože věřil, že má, jak se tvrdí u koček, devět životů – častokrát totiž vyvázl z různých vážných problémů bez větších následků, ať už mám na mysli mládí v gangu nebo automobilové havárie. Zároveň je také milovníkem koček.

Důležité, a to kapele poradil až nový management, bylo utajit skutečné identity muzikantů. Vzrostl tak zájem o skupinu a vytvořil se tím tajemný kult. Ten byl zvýrazněn již používanými botami na vysokých podpatcích, které umocňovaly pocit o KISS jako o nadpřirozených bytostech.

3.4 1974 - 1979

3.4.1 1974 - 1975

Rokem 1974 začal čtyřletý nepřetržitý kolotoč natáčení alb a vyjíždění na dlouhá turné (nejen) po Spojených státech. Je to dodnes neplodnější období kapely, kdy byla nucena vydávat dvě desky ročně a následně na jejich podporu koncertovat ve vyčerpávajícím tempu. Natočení a vydání alba každého půlroku byla strategie vymyšlená Neilem Bogartem, prezidentem nové vydavatelské firmy *Casablanca*. Důvod byl prostý – když se mu kvůli nízkému prodeji chystali obchodníci posílat neprodaná alba zpět, sdělil jim, že by si je raději měli nechat, protože skupina brzy vydá nové a lidé si budou možná chtít koupit i ta minulá.

Dalším bodem bylo mediálně (tedy zpočátku především v hudebních magazínech a v časopisech pro mládež) prezentovat KISS jako kapelu mnohem populárnější, než ve skutečnosti byla, protože se domnívali, že tomu lidé snadno uvěří a skupina se tak opravdu stane mnohem slavnější. V tomto období také fungovaly různé praktiky podplácení žebříčků prodejnosti, aby do nich byla zařazena i alba KISS, ač se příliš neprodávala. O této nekalosti členové kapely nevěděli a firma *Casablanca* ji praktikovala tajně.

Teď se nacházíme v únoru 1974 a na pulty hudebních obchodů se dostává album *KISS* nahrané v New Yorku. Na obalu jsou obličejové členů skupiny před černou oponou. Na focení byli najati profesionální kostyméři a KISS byli tak poprvé a naposledy nalíčení někým jiným než jimi samými. Kromě již zmíněných písní na desce nalezneme mimo jiné také „Cold Gin“ z autorské dílny Ace Frehleyho nebo Stanleyho skladbu „Black Diamond“, kterou zpíval sólově Peter

Criss a po něm ji dědili další bubeníci kapely. Pro všechny čtyři bylo vydání alba splněný sen, ač si jej nemohli naplno vychutnat kvůli právě probíhajícímu turné.

Zároveň se nestihli pořádně připravit na natáčení druhého alba *Hotter Than Hell*, které probíhalo už v srpnu právě zmíněného roku v kalifornském Los Angeles a jehož obal je odlišný svými grafickými motivy, japonskými nápisy a japonským znakem *chikara* symbolizujícím sílu. Členové kapely západ Spojených států upřímně nenáviděli, ale producentská dvojice Kerner/Wise se přestěhovala do Kalifornie a skupina tedy musela za nimi. Negativní zkušenost byla podpořena i tím, že Stanleyemu byla zcizena hned první den ve studiu jeho oblíbená kytara.

Na desce vydané v říjnu 1974 se nachází písně jako například „Watchin' You“, „Got to Choose“, „Parasite“ nebo „Let Me Go, Rock'n'Roll“. Některé byly delší dobu součástí koncertního programu, ale nechyběly mezi nimi i narychlo napsané skladby. Podobně jako na první desce je i zde Ace Frehley podepsán pod autorstvím dvou kompozic²⁰, které se však zatím styděl zpívat pro nedostatek sebevědomí. Byl tak zatím jediným sólově nezpívajícím členem. Kapela opět vyjíždí na turné, jehož součástí je poprvé i rozbíjení kytary Paulem Stanleyem na konci koncertu.

Na začátku roku 1975 jedná skupina i s producenty Kernerem a Wisem a manažerským duem Aucoinem a Biawitz o lukrativní nabídce již zaběhnuté firmy *Atlantic Records*, která chtěla koupit celý tento tým za milion dolarů. *Casablanca* se pořád pohybovala na hranici krachu a skupině nevyplácela honoráře. V této době však již Biawitz měla vztah s šéfem *Casablanky* Neilem Bogartem a sdělila mu informace z proběhlého jednání. V reakci na něj vyhodil Bogart producentské duo a rozhodl se, že třetí album skupiny bude produkovat on sám. Částečně také proto, aby ušetřil za náklady na externího producenta. Zároveň chtěl vyplatit Billa Aucoina za uvolnění pozice manažera kapely, ten však nabídku odmítl. Proto nakonec Joyce Biawitz ze své funkce sama odstoupila, jelikož její vztah s Bogartem představoval střet zájmů kapely a jejího vydavatele. V přátelském duchu se jejich cesty rozešly a Aucoin dál pokračoval jako jediný manažer KISS. Biawitz se později za Bogarta vdala a žila s ním až do jeho smrti v roce 1982.

V únoru 1975 se tedy KISS opět ocitli ve studiu, aby natočili další dlouhohrající album. Bogartovi s produkcí skupina pomáhala. Bála se, že se jí

²⁰ Pro upřesnění: na albu *KISS* se jedná o jedno autorství a jedno spoluautorství.

Bogart bude snažit posunout více k popu, potažmo disku. *Casablanca* totiž kromě KISS vydávala převážně interprety taneční hudby, protože se její ředitel domníval, že tak nabude úspěchu. Deska *Dressed to Kill* vyšla v březnu a obsahuje první větší hit skupiny, a to píseň „Rock and Roll All Nite“, jež je ztělesněním filosofie KISS o nikdy nekončící zábavě. Písňe (například „C'mon and Love Me“ nebo „Two Timer“) byly opět psány velmi rychle a kvůli nedostatku materiálu byla skupina nucena přearanžovat a znovu nahrát i dvě skladby z repertoáru *Wicked Lester*, a to „She“ a „Love Her All I Can“. Na obalu je kapela vyfocena ve společenských oblecích na jedné z newyorských ulic. Album se bohužel, stejně jako jeho předchůdci, moc neprodávalo a skupina se ocitla ve finanční krizi, neboť stále nebyla vyplácena vydavatelskou firmou.

Turné hradil z vlastních prostředků Bill Aucoin a trvalo ode dne vydání desky až do konce srpna 1975. Skupina povolala Eddieho Kramera, který produkoval před dvěma lety její první demo, aby dohlédl na nahrání několika koncertů z probíhajícího turné. *Casablanca* byla v takové krizi, že si nemohla dovolit financování natáčení řadového alba, a proto se rozhodla vsadit vše na vydání živého dvojalba *Alive!*, které bylo, jak později vyšlo najevo, z velké části přetáčeno ve studiu²¹. Fanouškům to ale nevadilo, protože se konečně podařilo zachytit zvuk i atmosféru živého koncertu KISS. Deska vyšla v září 1975 s rozsáhlým bookletem obsahujícím fotografie kapely z koncertů a ručně psané vzkazy fanouškům od všech čtyř členů a zachránila tak nejen kapelu, ale i vydavatelskou firmu. Následovalo zatím největší turné na podporu jejího prodeje. Mezitím management vytvářel plán, jak potvrdit a upevnit právě získaný úspěch.

3.4.2 1976 - 1977

Jelikož díky úspěchu *Alive!* vydělala vydavatelská firma nemalé peníze, nebyla potřeba už omezovat výdaje na výrobu nového materiálu, a proto si KISS mohli dovolit k práci na albu pozvat producenta Boba Ezrina. Ten do té doby pracoval například na deskách *Alice Coopera* nebo *Lou Reeda* a později se proslavil tím, že pomáhal s produkcí slavné *Wall* od *Pink Floyd*. *Casablanca* chtěla po kapele, aby trochu rozšířila pole působnosti a aby přilákala nové fanoušky – tedy, aby použila trochu jiná aranžmá a zněla přístupněji.

²¹ Co všechno bylo pozměněno a jak moc toho kapela s Eddiem Kramerem přetočila, se nikdy nedozvíme. Každý ze zúčastněných si to pamatuje trochu jinak a jejich verze si vzájemně odporují.

Vznikla tak podle mnohých nejlepší nahrávka skupiny, *Destroyer*. Obsahuje hity jako „Detroit Rock City“, „Shout It Out Loud“, „Do You Love Me?“ nebo „Beth“. Byla nahrávána v únoru 1976 (a vyšla už v březnu) v malé přestávce při turné k *Alive!*, jehož severoamerická část končila v dubnu. V květnu a na začátku června KISS koncertovali poprvé také v Evropě.

Bob Ezrin byl producentem perfektních desek z mnoha důvodů. Jedním z nich byla schopnost rychle nahradit studiovým hráčem člena kapely, který nestačí na jeho vysoké nároky. Dále zasahoval do písní nejen aranžérsky, ale i skladatelsky. Některé skladby („King of the Nighttime World“ a již zmíněná „Do You Love Me?“) byly převzaty od jiných autorů a přepsány s Paulem Stanleym, aby se více hodily ke stylu KISS.

Ezrin skupinu hodně naučil, ale nepřímo i díky němu vznikly první vážnější problémy ve vztazích uvnitř kapely – pevný režim nahrávání a producentův přístup se nelíbil Frehleymu, jež občas nepřišel na natáčení. Proto byl do studia pozván kytarista Dick Wagner z kapely Alice Coopera. Ve dvou písních zní jeho sóla namísto Frehleyho a v kompozici „Beth“ hraje na akustickou kytaru. Nahrazení člena nájemným hudebníkem bylo veřejnosti pochopitelně zatajeno. Zničilo by to propracovanou image čtyř nadpřirozených postav, které hrají v jedné skupině²².

Obal zhotovil komiksový výtvarník Ken Kelly a za úkol měl upoutat právě onou nadpřirozeností – kapela na něm působí jako dobovatelská jednotka. Název desky zní v překladu „Ničitel“, přesto byl Kellyho první návrh přebalu *Casablankou* zamítnut z důvodu, že byl považován za příliš násilný – soubor za sebou na útěku nechával hořící a zdemolované město. Původní obal se objevil roku 2012 na remixované verzi alba.

Nová byla pro KISS i technika zdvojování kytar (tedy nahrání stejných partů dvakrát přes sebe a jejich posunutí o několik milisekund – zvuk je pak plnější). Některé kytarové akordy byly dokonce podporovány klavírem, a to jsem ještě nezmínil použití orchestru a dětského sboru. Všechny tyto skutečnosti sice pomáhají k vytvoření zvukově kvalitní nahrávky, hardrockoví fanoušci kapely však byli zklamáni a přišlo jim, že se jejich oblíbená skupina zaprodala.

²² KISS nikdy nikde neuváděli nájemné muzikanty, kteří jim pomohli s party na jejich albech. Tyto informace začaly „prosakovat na povrch“ po mnoha letech a potvrzeny byly až po několika desetiletích. Dodnes však nejsou objasněné všechny party ve všech písních a fanoušci tedy mohou jen hádat.

Deska tedy zpočátku neměla úspěch a ani po nasazení několika singlů se neprodávala. Jednoho dne rádiový DJ otočil singl „Detroit Rock City“ a pustil B-stranu, kde se nacházela píseň „Beth“ – orchestrální balada, na které neúčinkuje z KISS nikdo kromě Petera Crisse, který je společně se Stanem Penridgem a Bobem Ezrinem autorem. Criss se rád prezentuje jako její hlavní autor (také za ni vyhrál cenu *People's Choice Awards*), ale byl to Ezrin, kdo jí dal orchestrální aranžmá, a její konečný výsledek je převážně jeho práce²³. Úspěch se dostavil téměř okamžitě.

KISS se zalekli počátečního neúspěchu, a rozhodli se proto vrátit na další nahrávce k pravověrnému rocku a po konci turné, tedy na podzim roku 1976, se znovu spojili s Eddiem Kramerem, který produkoval jejich první demo a úspěšné živé dvojalbum. Vznikla tak deska *Rock and Roll Over*, která byla pro lepší zachycení živého zvuku a energie kapely natáčena v jednom newyorském divadle přímo na podiu. Autorem obalu je Michael Doret a má ještě více komiksový charakter než obrázek na předchozí desce.

Album vyšlo v listopadu 1976 a obsahuje klasické skladby jako „I Want You“, „Take Me“, „Calling Dr. Love“ nebo „Hard Luck Woman“, akustickou baladu Paula Stanleyho, který ji původně psal pro Roda Stewarta, ale nakonec ji nechal zpívat Petera Crisse. Částečně proto, aby měla skupina jak navázat na úspěch „Beth“. Criss měl totiž nezaměnitelný vokál a lidé by si novou píseň hned spojili s předchozím hitem a věděli by, že jsou to KISS. Skladba má tentokrát klasické rockové aranžmá, s výjimkou využití akustických kytar místo elektrických.

Následovalo další půlroční turné, v jehož rámci se kapela poprvé vydala koncertně do Japonska, kde již byla slavná a návštěva této země vyvolala ve fanoušcích reakce hraničící s hysterií. Dalším pomyslným vrcholem turné bylo vyprodání *Madison Square Garden*, newyorské multifunkční haly s koncertní kapacitou kolem dvou desítek tisíc návštěvníků, což bylo splněným snem kapely.

Připomeňme si ještě krátce jednu událost z roku 1976. Na začátku probíhajícího turné se málem stala obrovská tragédie: 12. prosince při koncertě na Floridě dostal Ace Frehley elektrický šok od špatně uzemněného blikajícího hrazení, které mělo chránit před pádem ze schodiště, jež bylo součástí pódiového

²³ Její původní název zněl „Beck“ a byl o přítelkyni Becky jednoho z dřívějších spoluhráčů Crisse a Penridge. Jeho partnerka mu totiž pořád volala a ptala se, kdy se vrátí domů, takže některé části z textu jsou autentickým přepisem toho, co Becky volala svému příteli.

představení. Na několik minut ztratil vědomí, a když se probal, dohrál koncert do konce, ač prý ztratil v rukou dočasně cit. To jej inspirovalo k napsání písně „Shock Me“ na další desku *Love Gun*.

Ta byla nahrána v květnu 1977 (a vyšla na konci června) opět s Eddiem Kramerem a završuje tak druhou pomyslnou trilogii studiových desek KISS. Jedná se také o poslední album kapely, na kterém od začátku do konce bubnuje pouze Peter Criss. Obsahuje hity jako „Love Gun“, „Christine Sixteen“ a „I Stole Your Love“. Jde o první desku, kde sólově zpívá Ace Frehley, a to právě píseň „Shock Me“. Obal má na svědomí opět Ken Kelly a tematicky se jedná o podobný výjev jako obal desky *Destroyer*. KISS stojí jako polobozi ve fantasijním prostředí a u nich klečí několik žen, které je uctívají.

V červenci 1977 skupina vyjela na dvouměsíční turné a během něj také (znovu pod producerským dohledem Eddieho Kramera) nahrála písně, které vyšly na druhé živé dvoudesce *Alive II*, která měla navázat na úspěch té první. Na ní se vyskytuje patnáct živých a pět studiových skladeb. Živé písně byly vybrány z posledních tří desek (to proto, aby se neopakovaly skladby z *Alive!*) a jsou také tajně vylepšeny ve studiu – některé jsou dokonce kompletně natočené, na turné ani nezazněly a byl k nim jen přidán zvuk publika. Pět nových kompozic bylo na konec alba zařazeno ze dvou důvodů – aby bylo dvojalbum dost dlouhé a proto, že kapela neměla dost kvalitního materiálu na celou studiovou desku.

Začala první vážná tvůrčí krize a zároveň i první větší trhliny ve vztazích. Z pěti nových písní Peter Criss nezpívá ani jednu. Ace Frehley sice ano, ale je to také jediná skladba, ve které účinkuje (nahrál v ní všechny kytarové stopy i baskytaru – později takto vznikala většina jeho příspěvků kapele). V jedné písni hraje na kytaru pouze Stanley (předělávka písně „Anyway You Want It“ od *Dick Clark Five*), ale ve třech ostatních opatřil sóla a některé doprovodné stopy Bob Kulick, kytarista, který kdysi nebyl přijat do KISS, protože se příliš lišil svým vzhledem. Jednalo se o finančně ohodnocenou kamarádkou výpomoc a o tajemství.

Důvody, o nichž se spekuluje jako o nejmožnějších, proč Frehley nehraje na většině nových skladeb na albu *Alive II*, jež vyšlo v říjnu 1977, jsou dva. Prvním je, že byl tak opilý, že nedokázal hrát, a druhý, že jej Simmons a Stanley naštváli a on jim chtěl ukázat, že bez něj nahrávku nedokončí. Jestli to tak bylo, spletl se. Skupina vyjela v listopadu na turné po Spojených státech, které skončilo začátkem

února roku 1978 a na přelomu března a dubna se soubor znovu vydával do Japonska.

3.4.3 1978 - 1979

Vztahy uvnitř kapely nebyly na dobré úrovni. Členové spolu byly téměř nepřetržitě na turné nebo v nahrávacím studiu od roku 1973 a jejich rozdílné povahy se přestávaly pomalu snášet. Management se snažil situaci zachránit a do konce roku už nezařídil žádné turné. Místo toho vyšla v dubnu první kompilace skupiny, a to dvojalbum s názvem *Double Platinum*. Nejedná se však o původní verze písní, ale o jejich remixy, které provedli Sean Delaney a Mike Stone²⁴.

Neustálé hádky a hrozby odchodu Crisse a Frehleyho donutily Billa Aucoina k vymyšlení naprosto bezprecedentnímu kroku. Každý z KISS měl natočit své vlastní sólové album, tím by si od sebe trochu odpočinuli, užili si svou vlastní slávu, a celý projekt by byl korigován jako skupinová záležitost – vyšel by v jeden den, se stejně řešeným obalem²⁵ a ve společném nákladu pět milionů kusů. Nakonec mělo vydání čtyř sólových alb naprosto opačný efekt. Členové se nad sebou povyšovali a chlubili se, kdo natočil lepší nahrávku.

Natáčení desek probíhalo od února do července a každý z kapely svou desku pojal trochu jinak: Gene se pokusil ohromit posluchače spoustou slavných hostů, Paul chtěl natočit opravdu soudržné rockové album, Ace měl příležitost ukázat, co dokáže, neboť zatím na albech KISS zpíval celkem pouhé dvě písně, a Peter propadl nostalgii a vydal nahrávku s prvky swingu a r'n'b. Alba obou kytaristů byla úspěšná, Simmonsovo méně a Crissovo nikoliv.

Během práce na sólových deskách, v květnu 1978, začala skupina také natáčet film *KISS Meets the Phantom of the Park*. Mělo se jednat o zábavu se speciálními efekty, čili něco mezi *Star Wars* a *A Hard Day's Night*. Nakonec film nedosáhl úspěchu a při jeho natáčení se KISS ještě víc rozhádali. Criss a Frehley se stávali závislejšími na drogách a alkoholu a prvně jmenovaný se krátce po natáčení snímku málem zabil v autě – zlomil si několik žeber, ruce a ztratil zrak v pravém oku.

Dne 18. září vyšla sólová alba a 28. října měl premiéru film. Zhruba od června do konce roku měli KISS pauzu – Simmons navázal milostný vztah se

²⁴ Druhý jmenovaný pracoval mimo jiné i na deskách kapely *Queen*.

²⁵ Na každé desce se objeví kreslená tvář toho daného muzikanta společně s jejich nově osvojenou barvou: Gene – červená; Paul – růžová; Ace – modrá; Peter – zelená.

zpěvačkou Cher, což podle něj byla jeho první láska, Stanley odpočíval a Frehley s Crissem žili život rockových hvězd, tedy podle hesla „sex, drogy, rock and roll“. V květnu následujícího roku měla kapela vydat novou desku. Obliba rocku ustupovala a do popředí se dostávalo disko a pop.

V únoru roku 1979 KISS vstoupili do studia oslabeni o bubeníka Petera Crisse. Ten sice prohlašoval, že pokud album nebude produkovat Vini Poncia, producent jeho sólového alba, odejde z kapely, ale nakonec to byl právě Poncia, který rozhodl, že Criss nemá dostatečné schopnosti, aby mohl hrát na nové desce KISS. Částečně za to mohla i automobilová nehoda z předchozího roku. Na jedné z devíti písní („Dirty Livin'“) sice hraje a zpívá, ale zbytek alba natočil studiový bubeník Anton Fig, který hrál na sólové desce Ace Frehleyho.

Skupina s Vinim Ponciou (mj. producent Ringa Starra) použila popovější zvuk a propracovanější aranže. První písní alba je „I Was Made For Lovin' You“ (viz příloha II, skladba č. 11), v Evropě pravděpodobně nejznámější skladba KISS. Dalšími kompozicemi desky *Dynasty*, která vyšla v květnu 1979, jsou „Sure Know Something“, „Charisma“ nebo Frehleyho „Hard Times“. Posledně jmenovaný zpíval na albu tři z devíti písní, tedy o skladbu víc, než Gene Simmons, jeden z kapelníků. Obal desky představuje prostou fotku čtyř obličejů členů kapely.

Od června do prosince probíhalo turné k oslavě návratu KISS. V rámci koncertů Gene Simmons plive umělou krev a oheň a je při svém sólovém výstupu vnesen lany na malé pódium u stropu arény, Paul Stanley rozbíjí na konci vystoupení kytaru, Acovi Frehleymu se při jeho sóle kouří z falešného snímače kytary, která později „odletí“, kytarista přijde s novou a z té vystřelí raketu, která „zasáhne“ vznášející se kytaru, čímž dojde k explozi. Peter Criss se během písně „Black Diamond“ zvedá i s bicími vysoko ke stropu.

Kvůli této show a kvůli stále se zvětšujícímu počtu upomínkových předmětů (merchandisingu) začalo na koncerty chodit stále více dětí v doprovodu svých rodičů. O co dokonalejší byla pódiová show, o to horší se však stala hudební rovina kapely. Přesněji řečeno: Peter Criss kvůli karpálnímu tunelu v rukách a kvůli své drogové závislosti nevládal hrát přesně. Často zpomaloval nebo zrychloval, někdy dokonce přestal hrát úplně. Jednalo se o poslední turné původní sestavy až do znovuobnovení v roce 1996.

3.5 1980 – 1990

3.5.1 1980, první část

Začátkem roku skupina opět vstoupila do studia s producentem Vinim Ponciou a bez Petera Crisse, jež je přesto (kvůli smluvním závazkům) uveden jako bubeník a zároveň vyobrazen na komiksovém obalu, který nakreslil Victor Stabin. Kapela se snažila fanouškům a své vydavatelské firmě utajit, že ji Criss opustil²⁶, a proto také s kapelou účinkoval ve videoklipu k písni „Shandí“. V květnu 1980 vychází pop-rocková deska *Unmasked*, na které se nachází jedenáct písní (např. „Naked City“, „Tomorrow“ nebo „Torpedo Girl“) a na které bubnoval výhradě Anton Fig. Zajímavostí je, že Ace Frehley ve všech svých třech písních hraje veškeré kytarové stopy, včetně baskytary a Paul Stanley zase ve svých skladbách nahrál sólové kytary, v některých také baskytaru. Skupina se začíná více rozkládat.

3.5.2 Eric Carr

Na konci června KISS uspořádali konkurz na bubeníka. Jejich cílem bylo vybrat výborného, a zároveň neznámého muzikanta. Vyhrál Paul Charles Caravello, narozen 12. července 1950 v newyorském Brooklynu do italské rodiny. Od malička byl milovníkem animovaných filmů a různých her a hraček. Vystudoval střední školu umění a designu, ale začátkem šedesátých let si oblíbil hudbu, především Beatles. Později obdivoval *Led Zeppelin* a *Cream*.

Sám se naučil na kytaru, klavír a baskytaru. V sedmdesátých letech prošel jako bubeník řadou souborů a používal soupravu se dvěma velkými bubny, tzv. „kopáky“. Mezi fanoušky byl oblíben nejen díky svým instrumentálním a vokálním schopnostem, ale také kvůli své laskavosti. Byl jim schopen ručně odepisovat několikastránkovým dopisem. Pro svou přátelskou a dobrosrdečnou povahu byl adorován a zvládl proto nastoupit do již známé skupiny. Po několika neúspěšných pokusech o vytvoření nové postavy si sám vymyslel make-up a kostým lišky, a tak na scénu přišla postava *Fox*. Za svůj pseudonym zvolil jméno Eric Carr.

3.5.3 1980, druhá část - 1982

Eric je fanouškům KISS představen v *Palladiu* v New Yorku již 25. července 1980. *Palladium* je malá hala s kapacitou tři tisíce diváků. Po KISS v Americe

²⁶ Peter Criss trvá na tom, že odešel kvůli uměleckým neshodám a kvůli touze po sólové dráze, Gene Simmons a Paul Stanley tvrdí, že byl vyhozen kvůli své drogové závislosti.

nebyla velká poptávka. Posluchače omrzeli. Proto se na konci léta vydali na turné do Evropy a na podzim do Austrálie, kde je čekala podobná reakce fanoušků, jako roku 1977 v Japonsku.

KISS chtěli získat zpět ztracenou slávu, a proto povolali Boba Ezrina, producenta jejich nejúspěšnější desky *Destroyer*, aby jim pomohl s novým albem. Původně se chtěli vrátit k rockovějšímu žánru, aby získali zpět ztracené fanoušky. Nakonec se Bob Ezrin, který, jak sám přiznal, v té době bral hodně drog, rozhodl, že použije Simmonsovu povídku *The Elder*, KISS podle ní natočí album a film.

Deska *Music from ,The Elder‘*, vznikající mezi březnem a zářím a vydaná v listopadu 1981, nakonec nebyla úspěšnou. Bylo to kvůli středověkému, mystickému příběhu a proto, že se jednalo o koncepční album, na kterém se KISS ještě víc odklonili od rocku. Sami členové se od alba distancovali. Ace Frehley na něm moc nepůsobil. Na obalu dokonce nebyla ani grafická podoba kapely, pouze jakési staré dveře a na nich ruka Paula Stanleyho.

Deska obsahuje například písně „The Oath“, „A World Without Heroes“ nebo „I“, což jsou zároveň jediné písně, který byly v té době prezentovány živě, a to v lednu 1982 v televizním pořadu *Friday's*. Album se tak špatně prodávalo, že se upustilo od plánu natočit film, a kapela poprvé za svoji existenci ani nevyjela na turné k jeho podpoře. KISS se rozhodli vrátit k rocku.

To už se píše rok 1982 a na kompilaci pro evropský trh nahráli KISS s producentem Michael Jamesem Jacksonem čtyři nové skladby a poprvé byla na kapele vidět větší tvůrčí krize. Deska nese název *Killers*. S písněmi vypomáhaly externí skladatelé, přátelé kapely. Frehley se nahrávání neúčastnil a sólovou kytaru místo něj natáčel opět Bob Kulick. Simmons nezpívá ani jednu ze čtyř nových písní a na baskytaru hraje pouze v kompozici „Nowhere to Run“. Tento výběr obohacený o nové skladby rockovějšího charakteru vychází v červnu a na obalu je fotografie kapely z předchozího roku.

Hned v červenci se skupina opět zavřela do studia s producentem Jacksonem a začala pracovat na jedné ze svých nejúspěšnějších desek, *Creatures of the Night*, která poté vyšla v říjnu roku 1982. Na Frehleyho postu znovu účinkovalo několik různých kytaristů, nejvíce však jistý Vincent Cusano, který byl zanedlouho přijat do kapely. Zatím pouze vypomáhal se skládáním a nahráváním. Z devíti skladeb z této desky bych rád zmínil titulní „Creatures of the

Night“, „I Love It Loud“ (viz příloha II, skladba č. 12), „I Still Love You“ nebo „War Machine“, na které autorsky spolupracoval i Bryan Adams.

Album znělo hodně moderně a skupina se na něm nadobro vrátila k tvrdému rocku. Obal desky sestává z obličejů členů kapely v modrém stínu a se zvýrazněnými, svítícíma očima. Frehley je na obalu také, přestože už nebyl fungujícím členem kapely²⁷. Opět se jednalo o kamufláž Simmonse a Stanleyho, kteří měli zrovna podepsat novou smlouvu s firmou *Mercury Records*, u níž vydali již předchozí řadové album. Firma se nesměla dozvědět, že v souboru z původních členů nejsou tři, ale už jen dva. Frehley na konci roku ještě odletěl s kapelou na krátké promo turné po Evropě, kde hrála v různých televizních pořadech na playback. O tom, že odcházel, veřejnost nevěděla.

3.5.4 Vinnie Vincent

Vinnie Vincent se narodil 6. srpna 1952 v americkém Connecticutu. Z jeho občanského jména, Vincent Cusano, lze poznat, že pochází z italské rodiny. Už jako malý hrál na akustickou kytaru. Později účinkoval v country skupinách jako hráč na steel kytaru²⁸. V šedesátých letech si oblíbil *Jimiho Hendrixe*, *Led Zeppelin* a *Cream*. V sedmdesátých letech působil jako studiový hráč a také jako autor hudby k sitkomu *Happy Days*. Na konci prosince 1982 vyjel s novým uměleckým jménem a s make-upem egyptského válečníka, *Ankh Warrior*, jako dočasný záskok Ace Frehleyho na turné s KISS (viz příloha I, obrázek č. 32).

3.5.5 1983 – 1984

Turné k albu *Creatures of the Night* bylo ve Spojených státech neúspěšné. Jednak kvůli absenci dvou původních členů, jednak kvůli tomu, že KISS stejně v té době nebyli u veřejnosti oblíbení a neprodávali desky. Kapela odjela na konci června na krátké turné po Jižní Americe, které však bylo velmi úspěšné. Skupinu tam vidělo zatím největší publikum, které kdy měla – několik desítek tisíc lidí na každém koncertě. Aniž by to věděli, sledovali konec jedné éry.

V červenci začal soubor natáčet se stejným producentem novou desku *Lick It Up*, na níž měl na osmi z deseti písní skladatelský otisk nový kytarista Vinnie Vincent. Jedná se například o skladby „Lick It Up“, „Gimme More“ nebo „Young

²⁷ Kvůli situaci v kapele, kdy jej Simmons a Stanley ve všem přehlasovali, neboť Eric Carr byl jen zaměstnancem firmy, začal propadat depresím, úzkostem a své problémy řešil alkoholem a drogami. Přesto měl původně být jeho odchod pouze dočasný.

²⁸ Upravená, elektrifikovaná havajská kytara, používaná hlavně v country.

and Wasted“. Album vyšlo v září 1983 a ihned se stalo úspěšným. Velkou zásluhu na tom měl také obal, na kterém pózuji členové kapely v koženém oblečení před bílým pozadím a hlavně – bez make-upu. Živé „odmaskování“ KISS proběhlo 18. září na hudební televizní stanici MTV. Skupina odložením make-upu nabrala ztracený dech (viz příloha I, obrázek č. 33).

KISS vyjeli na turné po Evropě, na jehož konci v listopadu 1983 byl Vincent poprvé vyhozen z kapely. Ta však nestihla sehnat adekvátní náhradu, a proto jej najala i na americké turné, které skončilo v březnu 1984, kdy byl Vincent propuštěn nastálo. Oficiálním důvodem je jeho „neetické chování“ a určitě k němu přispěl fakt, že nikdy vlastně nepodepsal nabízenou smlouvu s KISS o zaměstnání. Proto se mu později nepodařilo vysoudit neproplacené honoráře.

V dubnu roku 1984 se skupina ocitla v zoufalé situaci, kdy jí opět chyběl sólový kytarista. Narychlo do kapely přijali Marka Nortona, který si od té doby říkal Mark St. John a který v sestavě vydržel něco málo přes půl roku, proto mu nebudu věnovat samostatnou podkapitolu. Narodil se 7. února 1956 v kalifornském Hollywoodu a v dospělosti se živil jako učitel hry na kytaru. Měl úplně jiný způsob hry, jež sice korespondoval s právě moderním stylem, při kterém bylo klíčové hrát co nejrychleji a co nejvíce not, ale to se neslučovalo s klasickým zvukem KISS. Touha o to být stále na vrcholu však kapelu neopouštěla, a proto dělala i takováto rozhodnutí.

Deska *Animalize* vyšla v září roku 1984 a nacházel se na ní úspěšný singl „Heaven’s on Fire“ nebo také písně „Under the Gun“, či „While the City Sleeps“. Produkoval ji Paul Stanley sám, neboť Gene Simmons odletěl do Kalifornie točit filmy a Stanley tedy musel sám desku i dokončit²⁹. Začíná tím Stanleyho převaha, co se týče hudební režie skupiny. Na obalu je místo fotografie členů kapely montáž několika zvířecích kůží.

KISS se chystali na turné, ale Mark St. John začal mít zdravotní problémy – otekly mu ruce a nemohl hrát. Proto skupina zavolala Bobu Kulickovi a požádala jej o radu. Ten jim doporučil, stejně jako v roce 1982, svého mladšího bratra Bruce, který s KISS odjel jako dočasná náhrada na turné po Evropě a po Spojených státech. Mark St. John sice nakonec odehrál necelé tři koncerty (na

²⁹ Gene Simmons se v osmdesátých letech pokoušel o hereckou kariéru. Filmy nebyly úspěšné a navíc tím hodně trpěla skupina – baskytaru na deskách za něj natáčel Paul Stanley a další studioví muzikanti.

turné byl přítomen také, kapela stále čekala, že se mu ruce uzdraví), ale Simmons a Stanley zjistili, že jim Bruce Kulick vyhovuje po hudební i lidské stránce a rozvázala se St. Johnem pracovní poměr³⁰. Na konci roku 1984 je do kapely přijat již třetí kytarista za poslední dva roky – Bruce Kulick.

3.5.6 Bruce Kulick

Narodil se 12. prosince 1953 v newyorském Brooklynu a je prvním členem KISS, který používal své občanské jméno. Ke kytáře jej v dospívání přivedl jeho o dva roky starší bratr Bob. Ten mu také pomáhal shánět první profesionální angažmá. Bruce Kulick působil jako kytarista ve skupině *Black Jack* (sólové kapele *Michaela Boltona*) a krátce také ve formaci *Meat Loaf*. Původně začínal jako baskytarista. Díky své brilantní technice bývá často považován za nejlepšího muzikanta v řadách KISS. Jeho klidná povaha a schopnost pochopit své místo v kapele mu zajistila respekt Simmonse a Stanleyho a v KISS zůstal dvanáct let, do obnovení původní sestavy skupiny. V současnosti působí již deset let jako kytarista uskupení *Grand Funk Railroad*.

3.5.7 1985 – 1990

Prvním počinem Bruce Kulicka v řadách KISS bylo album *Asylum*, které vznikalo ve společné produkci Simmonse a Stanleyho. Bylo nahráno v létě 1985 a vyšlo v září téhož roku. Nachází se na něm deset písní, jmenovitě například „Tears Are Falling“, „Any Way You Slice It“ nebo „I’m Alive“. Obal alba, na kterém jsou nakreslené obličejy členů kapely, je mezi fanoušky jedním z nejméně oblíbených. Koncem roku KISS vyjíždějí na turné a čím dál víc se podobají právě moderním glam metalovým kapelám. Nosí křiklavě barevné šaty a používají dámský make-up. To vše kvůli zvýšení prodejnosti a úspěšnosti.

Turné skončilo na jaře 1986 a tento rok byl zároveň prvním rokem, kdy KISS nevydali žádnou desku. Jednak si potřebovali odpočinout, jednak čekali na producenta Rona Nevisona, který byl zaneprázdňen a se skupinou mohl pracovat na dalším albu až následujícího roku. Oba hlavní protagonisté souboru se někdy v tomto období stěhují z New Yorku do Kalifornie.

Na jaře skupina natočila desku *Crazy Nights* s již zmíněným Ronem Nevisonem. Pokoušela se o moderní pop-metalový zvuk i vzhled (viz příloha I,

³⁰ Chvilí nato sice ještě zkoušel štěstí v hudbě, později se z něj však stal drogově závislý, zažil i pobyt ve vězení a roku 2007 zemřel na krvácení do mozku.

obrázek č. 34), a také proto se na albu vyskytuje víc písní melodičtěji založeného Paula Stanleyho. Do té doby se s Genem Simmonsem dělili o místo na albech zhruba stejným dílem. Mezi hity desky patří písně „Crazy Crazy Nights“, „Reason to Live“ nebo „Turn on the Night“, které jsou všechny zvukově více orientovány na klávesy. Na obalu desky, která vyšla v září 1987, je fotografie každého člena KISS odražená ve střepech skla. Na podzim kapela opět vyjela na turné po Americe, přestože se v této době již potýkala s většími finančními problémy. V dubnu roku 1988, kdy končí americké turné, odletěla skupina na krátkou, ale velmi úspěšnou, koncertní šňůru do Japonska a v létě se objevila v Evropě.

Vydavatelství po KISS žádalo dvě nové kompozice na nový výběr toho nejlepšího, kde měly být zařazeny písně jak ze sedmdesátých, tak z osmdesátých let. Skladby se jmenují „Let's Put the X in Sex“ a „(You Make Me) Rock Hard“ a sám Paul Stanley se o nich nevyjadřuje zrovna nejlichotivěji, přesto je to prý to nejlepší, co tenkrát dokázal s pomocí studiových hráčů vytvořit. Výběr *Smashes, Thrashes & Hits* vyšel v listopadu roku 1988 a kromě dvou nových písní je pro fanoušky jistě překvapením nová verze písně „Beth“ – ke starému doprovodu byla natočena nová vokální stopa Erika Carra, který však tuto skutečnost nesl těžce, ale jako zaměstnanec KISS prostě musel splnit své povinnosti. Na obalu je aktuální fotografie kapely s tmavě červeným pozadím a pod nimi natažené ruce fanoušků.

V únoru roku 1989 odehrál Paul Stanley krátké sólové turné. Mezi fanoušky se spekulovalo, že zkouší, jakého úspěchu by dosáhl bez značky KISS, protože valnou většinu osmdesátých let se Simmons skupině moc nevěnoval a nejvíc práce odvedl Stanley. V repertoáru byly největší hity KISS, písně z jeho sólové desky z roku 1978 a také pár předělávek *Led Zeppelin*. Členové doprovodné kapely byli Bob Kulick na kytaru, Gary Corbett na klávesy, Dennis St. James na baskytaru a Eric Singer na bicí.

O prázdninách 1989 KISS nahrávali dema pro svou novou desku. Nakonec, aby se opět vrátili k rockovějšímu a syrovějšímu stylu, s kterým začali, dema použili přímo jako nahrávku, kterou v říjnu vydali pod jménem *Hot in the Shade*. Vzniklo tak do té doby nejdelší album KISS se stopáží bez mála jedné hodiny. Fanoušci skupině často vyčítají, že místo patnácti písní, jež tvoří desku, mohli použít pouze ty nejlepší skladby a nahrávku tak o dost zkrátit. Na obalu je vyobrazena sfinga s nasazenými slunečními brýlemi.

Eric Carr se konečně dočkal vlastního sólového vokálu ve vlastní písni, a tou je „Little Caesar“. Dalšími skladbami na albu jsou „Hide Your Heart“ nebo „Forever“ (viz příloha II, skladba č. 13), která je jedním z největších hitů kariéry KISS. Autorsky na ni spolupracoval s Paulem Stanley zpěvák Michael Bolton. Album, které produkovali Stanley a Simmons, přesto nebylo příliš úspěšné. Dokonce se tajně jedná o návratu Ace Frehleyho do KISS a o znovu-používání masek a kostýmů. O tom se fanoušci dozvídají až o několik desetiletí později.

Kapela na jaře 1990 vyjíždí na velmi úspěšné turné, při kterém se více vrací ke svým starším písním. Součástí nového pódiového představení je gigantická socha sfingy, kterou kapela pojmenovala *Leon*. Turné končí na začátku listopadu v newyorské *Madison Square Garden*.

3.6 1991 – 2000

3.6.1 1991

Začátkem roku skupina začala pracovat na plánované desce, ale u Erika Carra se objevily zdravotní potíže. Zprvu se domníval, že jde o chřipku, poté o zápal plic a nakonec zjistil, že má rakovinu. V dubnu podstoupil operaci srdce. Jelikož mu hrudní kosti ještě pořádně nesrostly, nemohl v červnu natáčet bicí na nový materiál KISS. Ti jako dočasnou náhradu povolali Erika Singera, bubeníka ze Stanleyho sólového turné. Natočili předělávku písně „God Gave Rock and Roll To You“³¹ od skupiny *Argent* pro film *Bill and Ted's Bogus Journey*. K produkci povolali ještě jednou Boba Ezrina. Eric Carr účinkuje na nahrávce alespoň jako doprovodný vokalista a jeho hlas jde slyšet především ve střední pasáži. Podařilo se mu přesvědčit skupinu, aby jej nechala hrát v chystaném videoklipu, a jedná se tak o jeho poslední „vystoupení“ s kapelou. Erikův nádor byl zhoubný a 24. listopadu 1991 zemřel³².

3.6.2 Eric Singer

Do kapely byl jako náhrada přijat Eric Singer, renomovaný bubeník, který se narodil 12. května 1958 v Euclidu v americkém Ohio jako Eric Doyle Mensinger. Jeho otec byl kapelníkem big bandu, s kterým hrál i na plavbách ze Spojených

³¹ Verze KISS se oficiálně jmenuje „God Gave Rock and Roll To You II“.

³² Po jeho smrti se objevily spekulace, že s ním KISS ještě před smrtí ukončili spolupráci nebo že mu zrušili zdravotní pojistku, neboť by to kapelu přivedlo do krachu. Pravdu se, bohužel, nikdy nedozvíme. Jisté však je, že byl Carr velmi zdrcen tím, že na něj skupina nečekala a začala nahrávat nové album bez něj.

států do Evropy a zpět. Později v big bandu účinkoval i Eric. Roku 1984 získal angažmá u zpěvačky *Lity Ford*, o rok později se objevil v *Black Sabbath*. Hrál ve skupině *Badlands*, v kapele *Garyho Moora*, u *Alice Coopera* a později odehrál i několik koncertů s *Brianem Mayem*, kytaristou *Queen*. V prosinci 1991 byl představen jako nový bubeník KISS. Jedná se o jediného blondáka v kariéře kapely, který si v současnosti kvůli pódiovému vystoupení barví vlasy načerno.

3.6.3 1992 – 1995

V březnu 1992 je deska *Revenge* dokončena, v květnu vydána a věnována památce Erika Carra. Na konec alba je zařazena píseň „Carr Jam 1981“, jejíž součástí je bubenické sólo, které Eric onoho roku nahrál. Dalšími skladbami alba jsou „Domino“, „I Just Wanna“, „God Gave Rock And Roll To You II“ nebo „Unholy“. Přes Ezrinovu brilantní produkci a tvrdě rockový zvuk deska nedosáhla většího úspěchu. Mezi fanoušky je velmi oblíbená, ale v době jejího vydání se moc neprodávala – vydavatelská firma podcenila propagaci. Na obalu je vyobrazen bok válečné lodi s logem KISS a krvavým nápisem „Revenge“.

Na jaře, ještě před vydáním alba, kapela odjela na krátkou koncertní šňůru po klubech, aby se s novým bubeníkem sešla a představila novou image (viz příloha I, obrázek č. 35). Poté odletěla na promo turné do Evropy, kde pořádala různé autogramiády. Na podzim odstartovalo americké turné k podpoře alba, v jehož rámci kapela nahrála třetí živou desku kariéry – *Alive III*. Produkoval ji, jako obě předešlá živá alba, Eddie Kramer. Stejně jako v minulosti byla značně upravována ve studiu. Vyšla v květnu 1993 a po zbytek tohoto roku kapela už jen propagovala nové album.

V srpnu 1993 bylo ohlášeno vydání tribute desky KISS³³. Ta vyšla v červnu 1994 pod názvem *KISS My Ass* a účinkovali na ní hudebníci jako *Lenny Kravitz*, *Stevie Wonder*, *Garth Brooks*, *Anthrax* nebo polovina sestavy *Rage Against the Machine*. Na obale je vyobrazena typická americká rodina, ale s maskami KISS. Práva na použití make-upu Ace Frehleyho nebyla v té době jistá, proto skupina použila místo *Spacemana* masku *Bandity*, kterou Stanley krátce používal v roce 1974. Za rodinou je vyobrazena americká vlajka³⁴. Zajímavostí je, že deska vyšla

³³ Jedná se o album, na kterém písně KISS hrají jiné kapely.

³⁴ Existují i verze s japonskou, australskou a kanadskou vlajkou – ty byly vydány v příslušných zemích.

pod hlavičkou KISS, a tím pádem za ní byla vyplacena kapela a ne umělci, kteří na ní účinkují. Jedná se o výborný obchodní trik Gena Simmonse.

Roku 1994 odehráli KISS jen tři koncerty ve Spojených státech. Ale na konci léta se vydali na měsíční turné po Jižní Americe, opět velmi úspěšné. Stejně jako na turné k albu *Revenge* byla součástí pódiového představení zmenšená verze Sochy Svobody, které se měnil vzhled původní tváře na lebku.

V lednu 1995 odletěli KISS na turné do Japonska, které v únoru pokračovalo v Austrálii. V módě byl už nějakou dobu styl *grunge* a KISS neměli v Americe žádný větší úspěch, proto koncertovali na jiných kontinentech, kde byli stále žádáni. Zároveň plánovali uskutečnění oficiálních setkání s fanoušky, kde by hráli písně, které si fanoušci budou přát, na akustické kytary a odpovídali by na jejich dotazy. Zároveň by byly v místě konání vystaveny historické relikvie, jako například kostýmy kapely ze sedmdesátých let, staré nástroje apod. Setkání pojmenovaná *KISS Conventions* probíhala od června do začátku srpna 1995.

Zároveň v této době probíhalo společné turné skupin Ace Frehleyho a Petera Crisse nazvané *Bad Boys Tour*. Druhý jmenovaný se zúčastnil setkání KISS s fanoušky v červnu 1995 a zazpíval se skupinou dvě písně, což jistě sehrálo svou velkou roli při plánování dalších akcí – 8. srpna měli KISS odehrát v New Yorku akustické vystoupení, které by bylo nahráno a odvysíláno na hudební stanici *MTV*. Jednalo by se o koncert v rámci *MTV Unplugged* série, které se dříve účastnila například skupina *Nirvana*. KISS nabídku přijali a jako hosty pozvali Frehleyho a Crisse, kteří s nimi na konci vystoupení odehráli čtyři skladby, dvě v klasickém složení a dvě společně s aktuální sestavou KISS.

Kapela sice v listopadu vstoupila do studia, aby natočila novou desku v koprodukcí Gena Simmonse, Paula Stanleyho a Tobyho Wrighta, ale zároveň probíhala jednání, která měla spojit znovu původní sestavu kapely v kostýmech a maskách (viz příloha I, obrázek č. 36). Na albu, které vznikalo mezi listopadem 1995 a únorem 1996, se nachází dvanáct písní, z nichž je kytarista Bruce Kulick spoluautorem devíti kompozic. Jednu dokonce zpívá, a to píseň „I Walk Alone“. Kulick na album také nahrál spoustu doprovodné kytary a baskytary místo Stanleyho a Simmonse. Dalšími skladbami alba *Carnival of Souls: The Final Sessions* jsou „Childhood’s End“ (viz příloha II, skladba č. 14), „Rain“ nebo „Jungle“. Kritici občas označují nahrávku jako „grunge desku KISS“. Vydání alba bylo kvůli obnovení původní sestavy odsunuto.

3.6.4 1996 – 2000

Všichni čtyři členové původní sestavy absolvovali od začátku roku 1996 fyzické tréninky, aby byli připraveni na náročný pracovní harmonogram. Posledního února roku 1996 se objevili na předávání cen *Grammy* a svou účastí v make-upu a kostýmech dali veřejnosti najevo, že se původní sestava skupiny společně vrací na koncertní pódia. Následující tři měsíce probíhaly hudební zkoušky. Mezitím v březnu vyšlo album *MTV Unplugged* s nahrávkou akustického koncertu ze srpna minulého roku. Na obalu je fotografie všech šesti muzikantů, kteří se vystoupení účastnili.

Na konci června začalo v Detroitu náročné turné, během něhož kapela odehrála téměř dvě stovky koncertů v Severní Americe, Evropě (poprvé také v České republice), Japonsku, Austrálii, na Novém Zélandě a v Jižní Americe. Turné skončilo začátkem července 1997 v Evropě. Až poté, v říjnu 1997, vyšlo odložené album *Carnival of Souls: The Final Sessions* v sestavě s Kulickem a Singerem. Na jeho obalu je fotografie skupiny pózující v nahrávacím studiu. Vydavatelská firma se spíše orientuje na reedici celé diskografie KISS a na jejich výběrová alba, než na propagaci této desky, a tím je prakticky hned odsouzena k nízké prodejnosti.

V lednu 1998 KISS vstoupili do studia, aby nahráli první album v původní sestavě po jednadvaceti letech. Skutečnost je nakonec jiná. Se Stanleyem a Simmonsem album natočili jiní muzikanti. Na devíti z deseti písní bubnuje Kevin Valentine a většinu kytarových sól nahrál spolupracovník KISS Tommy Thayer, který na začátku let hrál v jednom z nejlepších KISS revivalů, kapele *Cold Gin*. Frehley a Criss nakonec instrumentálně účinkují jen v písni „Into the Void“, kterou první jmenovaný napsal a zpíval. Poprvé a naposledy se také objevil sólový vokál všech čtyř členů v jedné písni, a to ve skladbě „You Wanted the Best“. Dalšími skladbami jsou „Psycho Circus“ nebo „Raise Your Glasses“. Album je dokončeno v dubnu 1998 a způsob jeho vytvoření bohužel opět způsobil problémy mezi členy kapely. Důvody, proč Criss a Frehley na desce téměř neúčinkují, nejsou přesně známy. Každá zúčastněná strana tvrdí něco jiného. Dle mého názoru bude nejpravděpodobnější možností nedostatek jejich instrumentálních schopností.

Album vyšlo v září 1998 pod názvem *Psycho Circus*. Produkoval jej Bruce Fairbairn, který bohužel krátce nato zemřel. Na obalu je vyobrazen cirkusový karavan s šíleným klaunem a s obličejí členů kapely, to vše v trojrozměrném

efektu. Nová deska byla podpořena také vydáním stejnojmenného komiksu a stejnojmenné počítačové hry. Kapela se před koncem tisíciletí opět snažila rozšířit pole působnosti a získat co nejvíce nových fanoušků. Proto koncem roku probíhaly plány na nový film KISS. Předtím ale skupina ještě vyjela na konci září na turné po Severní Americe, (v novém roce) po Evropě a Jižní Americe. Turné bylo charakteristické tím, že šlo o první 3-D turné vůbec. Fanoušci u vstupu dostali 3-D brýle a při koncertu mohli na obrazovce za skupinou sledovat předtočené trojrozměrné sekvence s členy kapely. Koncertní šňůra skončila v dubnu 1999.

V srpnu roku 1999 vyšel film *Detroit Rock City* pojednávající o čtveřici fanoušků KISS a situovaný do roku 1978. Film, který produkoval Gene Simmons, nebyl úspěšný. V poslední scéně snímku hrají KISS píseň „Detroit Rock City“ a při zhotovování její nahrávky pro film, se naposledy sešla původní sestava kapely v nahrávacím studiu. Na soundtrack byla rovněž natočena nová píseň KISS, ovšem ve zcela nezvyklém obsazení: Paul Stanley – kytara, zpěv; Bruce Kulick – baskytara; Steve Ferrone – bicí. Píseň napsala profesionální skladatelka Diane Warren a s KISS tedy opravdu nemá nic společného. Stejně jako u alba *Psycho Circus* bylo nahrazení studiovými hráči zatajováno i v tomto případě.

Posledního dne roku 1999 byl ve Vancouveru natočen koncert, který měl být použit pro vydání alba *Alive IV*, již klasického pokračování živých desek KISS. Jeho vydání bylo ale nakonec zrušeno a na svět se dostal až o šest let později při vydání box setu³⁵ *KISS Alive! 1975–2000*, v kterém se nacházeli i všichni tři předchůdci.

Konflikty uvnitř skupiny – náladový Criss vytvářel negativní atmosféru a Frehley se vrátil k drogám a alkoholu – donutily oba hlavní protagonisty ohlásit rozlučkové turné, na kterém byla naposledy k vidění původní sestava KISS na jednom pódiu. Nutno podotknout, že Criss a Frehley věřili, že po turné bude následovat ukončení kariéry kapely. Turné na rozloučenou probíhalo na severoamerickém kontinentu od března do října 2000 a zazněly při něm i tři písně z osmdesátých let, které nenahrávala původní sestava skupiny, a sice „Lick It Up“, „Heaven’s on Fire“ a „I Love It Loud“. Poslední koncert, na kterém vystoupili všichni původní členové, se odehrál 7. října 2000 v Charlestonu.

³⁵ Soubor několika CD nosičů, v tomto případě čtyř.

3.7 2001 – 2013

3.7.1 2001 – 2002, první část

V lednu 2001 je již jisté, že pětiletá smlouva Petera Crisse nebude prodloužena a že únorové a březnové koncerty v Japonsku a Austrálii odehraje v jeho make-upu a kostýmu Eric Singer, bývalý bubeník KISS. Fanoušci toto rozhodnutí nesli sice nelibě, neboť považovali postavu, kterou Criss vytvořil na začátku sedmdesátých let, za posvátnou, ale na druhou stranu rozhodnutí skupiny tolerovali, protože se domnívali, že se jedná o poslední koncerty kariéry KISS. V prosinci vychází autobiografie Gena Simmonse, která zhoršila vztahy mezi ním a některými bývalými členy KISS.

V únoru 2002 kapela vystoupila na playback na dvou akcích – na jakési módní přehlídce a na slavnostním zakončení olympijských her v Salt Lake City. Jedná se o poslední veřejná vystoupení Ace Frehleyho v souboru. Na začátku března 2002 vystoupila kapela na soukromém koncertu na Jamajce pro ruské milionáře, poprvé v sestavě s novým kytaristou Tommym Thayerem.

3.7.2 Tommy Thayer

Narodil se 6. listopadu 1960 jako Thomas Cunningham Thayer v oregonském Portlandu do rodiny amerického válečného veterána. Jako spousta jeho vrstevníků jej ovlivnili v dětství nejvíce *Beatles*, později britský hard rock. V osmdesátých letech vystupuje v glam metalové skupině *Black 'n Blue* a seznamuje se s Genem Simmonsem. Začátkem let devadesátých zakládá jeden z nejvěrohodnějších revivalů KISS, *Cold Gin*, a hraje v něm postavu Ace Frehleyho. V té době začíná pro Simmonse pracovat. Pomáhá organizovat *KISS Conventions*, od roku 1996 se stává road managerem KISS a později i režisérem jejich dokumentárního videa *The Second Coming*, které bylo vydáno roku 1998. Ve stejném roce tajně pomáhá kapele s dokončením alba *Psycho Circus* a později bývá před koncerty souboru provizorně nalíčen a připraven vystoupit, kdyby nespolehlivý Frehley nestihl přiletět včas na vystoupení.

3.7.3 2002, druhá část – 2008

Na konci roku 2002 bylo oznámeno, že 28. února 2003 skupina odehraje v Austrálii koncert s melbournským symfonickým orchestrem. Promotéři požadovali alespoň tři z původních členů kapely, a jelikož Frehley nereagoval na

kontakt od KISS, skupina byla nucena znovu najmout Petera Crisse. Do poslední chvíle však doufala, že se objeví i Ace Frehley. Nestalo se tak a na vystoupení se tak podílel Tommy Thayer.

Koncert byl koncipován do tří částí – v první kapela zahrála několik písní sama, v druhé se k ní připojil malý ansámbl a KISS odehráli s akustickými kytarami klidnější část programu a v poslední zaznělo deset písní kapely s celým symfonickým orchestrem. Všichni členové orchestru, včetně dirigenta Davida Campbella, měli na obličejích make-up KISS. Z koncertu pochází jak obrazový, tak zvukový záznam a je vydán v červenci 2003 jako *KISS Symphony: Alive IV*.

V březnu skupina odehrála několik koncertů v Japonsku a po návratu do Ameriky se začala připravovat na společné turné s kapelou *Aerosmith*. To probíhalo mezi srpnem a prosincem 2003. Po turné je Criss definitivně propuštěn a do skupiny se vrátil Eric Singer. Od roku 2004 působí KISS v sestavě Gene Simmons, Paul Stanley, Eric Singer a Tommy Thayer (viz příloha I, obrázek č. 37). Simmonsovi a Stanleyemu vyhovuje pracovitost, zodpovědnost a muzikálnost zbylých dvou členů a já se domnívám, že toto bude sestava, ve které KISS za několik roků ukončí svou činnost.

Skupina se v rámci turné, které probíhalo od května do srpna 2004, vrátila do Japonska a Austrálie³⁶. Poté hrála ve Spojených státech, v Kanadě a Mexiku. Na turné zaznělo několik písní, které kapela nikdy nehrála nebo které nezazněly při koncertu KISS už delší dobu, jako například „All the Way“, „Love Her All I Can“ nebo „Tears Are Falling“. Z turné existuje i videozáznam vydaný na konci roku 2005 jako *Rock the Nation Live!*, což je ostatně jediná aktivita kapely z právě zmíněného roku. Turné po Spojených státech nebylo moc úspěšné, skupina často hrála pro zcela zaplněné haly. KISS se proto začali více věnovat propagaci stále se rozrůstajícího merchandisingu³⁷ než hudbě.

Podobně je tomu i následujícího roku, kdy kapela odehrála tři koncerty v Americe a čtyři v Japonsku. Zbytek roku 2006 a v dubnu 2007 propagoval koncertním turné Paul Stanley svou sólovou desku, *Live to Win*. Následovalo několik vystoupení KISS ve Spojených státech v létě 2007 a dokonce jeden zcela výjimečný – 27. července odehrála kapela koncert bez Paula Stanleyho, který zkolaboval při zvukové zkoušce kvůli potížím se srdcem. Než byl odvezen do

³⁶ Když byli KISS na turné, vyšla Gene Simmonsovi sólová deska, *Asshole*.

³⁷ Různé upomínkové předměty s logem kapely.

nemocnice, požádal spoluhráče, aby nezklamali fanoušky a koncert nezrušili. Ve stejném roce také skupina znovu nahrála patnáct svých hitů pro speciální japonský výběr *Jigoku-Retsuden*. Proslýchá se, že především kvůli končícím publikačním právům.

Poměrně hudebně chudé období mezi roky 2005 a 2007 končí na jaře 2008. Kapela se vrátila do Austrálie, na Nový Zéland a v květnu a červnu do Evropy. Vyprodané evropské turné skupinu více stmelilo a ujistilo ji, že nemusí přehrávat jen staré hity, že mohou fanouškům nabídnout i novou muziku. Přestože Stanley a Simmons tvrdili, že *Psycho Circus* zůstane posledním řadovým albem KISS a že se nové desky stejně neprodávají, změnili názor. Podmínka Paula Stanleyho byla, že bude výhradním producentem alba, neboť nechtěl, aby externí producent poškozoval jméno KISS, a protože sám prý ví nejlíp, jak má album KISS znít.

3.7.4 2009 - 2013

V dubnu 2009 se kapela vydala na krátké turné po Jižní Americe a v květnu se již ocitla v nahrávacím studiu, kde připravovala až do srpna nový materiál. Zároveň od července koncertovala po Spojených státech a v Kanadě, a to až do prosince. Přestávku od koncertování si dali KISS jen v srpnu a září, kdy vrcholily dokončovací práce nové desky, která vyšla v říjnu 2009 ve výhradní distribuci americké sítě obchodních domů, *Walmart*.

Album bylo pojmenováno *Sonic Boom*, produkoval jej Paul Stanley a obsahuje jedenáct písní, například „Modern Day Delilah“, „Stand“ nebo „I'm an Animal“. Zároveň se jedná o album, na kterém poprvé zpívají sólový vokál Singer a Thayer. Stanley totiž chtěl vytvořit desku jako v sedmdesátých letech, kdy na albech zpívali všichni členové KISS alespoň jednu píseň. Album je nahráno analogově, tedy na pás a ne do počítače. Zároveň skupina nahrávala naživo, tedy všechny nástroje najednou, a používala při natáčení staré aparatury a nástroje. Jako koproducent je uveden Greg Collins, který měl na starost spíše zvukovou stránku nahrávky. Obal zhotovil Michael Doret, autor přebalu k jejich albu *Rock and Roll Over* z roku 1976. Jedná se o komiksové vyobrazení zvukové vlny a v každém ze čtyř rohů je hlava jednoho z členů.

Celý rok 2010 byl ve znamení turné na podporu nové desky. V první polovině roku byla skupina k vidění v Evropě, v té druhé opět v zemích Severní

Ameriky. Podobně tomu bylo i roku 2011, s tím rozdílem, že skupina odehrála jen kolem dvaceti koncertů a tentokrát pouze na severoamerickém kontinentu. Důvodem je jednak příprava nové desky (od dubna 2011) a jednak zhoršující se stav Stanleyho hlasu. Kolem roku 2004 začínalo být poznat, že je jeho hlas unavený a vše se jen zhoršilo na evropském turné v roce 2008, kdy Stanley zpíval přes bronchitidu, a tím své hlasivky namáhal více než by měl. Od té doby se jeho hlas pomalu zhoršuje. Na konci roku 2011 údajně podstoupil operaci hlasivek, ale žádná slyšitelná změna nenastala.

Ještě předtím, v říjnu 2011, KISS uspořádali první plavbu pro fanoušky, nazvanou *KISS Kruise*. Jednalo se o třídenní výlet na lodi, kde byli přítomni členové kapely a několik stovek fanoušků. První den skupina odehrála akustický koncert bez make-upu a kostýmů a další dva dny plnohodnotné vystoupení, při nichž zazněly skladby, které kapela nikdy předtím živě nehrála. Zároveň byla pro fanoušky připravena spousta různých soutěží a jiných akcí.

V lednu 2012 KISS hlásili dokončení nové desky, na kterou si však fanoušci museli ještě chvíli počkat, skupina totiž neměla vydavatele. Využila tedy času a vydala se na letní americké turné společně se skupinou *Mötley Crüe*. Album *Monster* vyšlo v říjnu 2012 opět v produkci Paula Stanleyho s asistencí Grega Collinse. Opět na něm zpívají všichni čtyři členové alespoň jednu píseň. Deska je však (kvůli úspoře času) dokončena digitálně. Nachází se na ní dvanáct písní, z nichž zmíním „Hell or Hallelujah“ (viz příloha II, skladba č. 15), „Take Me Down Bellow“ a „Wall of Sound“. Album je zvukově oproti předchůdci *Sonic Boom* tvrdší. Na obalu je fotografie kapely a za ní je vyobrazeno kovové logo KISS (viz příloha I, obrázek č. 38 – plakát na propagaci desky *Monster*).

Na přelomu října a listopadu 2012 proběhlo pokračování akce *KISS Kruise*, které si kapela opět velmi pochvalovala. Bohužel, tento rok se polovina sestavy vrátila z plavby se silnou chřipkou. Nebyl by to takový problém, ale na listopad už bylo nasmlouvané jihoamerické turné, které skupina musela odehrát. Na přelomu února a března 2013 skupina započala turné k podpoře alba *Monster* v Austrálii, které má v červnu pokračovat v Evropě, v červenci v Kanadě a v srpnu ve Spojených státech. Další hudební plány kapely, kromě podzimní *KISS Kruise III*, zatím nejsou známy. Skupina se převážně soustředí na propagaci svých upomínkových předmětů.

4 ZÁVĚR

Při vytváření této práce bylo zajímavé pozorovat, jak se skupina *KISS* přizpůsobovala hudebnímu stylu podle oblíbenosti v dané době. Když v první polovině sedmdesátých let kapelu založili, rozhodli se hrát glam rock, protože byl tento žánr v módě. Když na přelomu let sedmdesátých a osmdesátých vstoupily do mainstreamových žebříčků pop, disko a taneční hudba obecně, vydali dvě popová alba obohacená o klávesové aranže. Poté přizpůsobili zvuk svých nahrávek právě módnímu heavy metalu, později glam metalu a dokonce natočili album, které kritici přiřazují ke stylu grunge. Dá se tedy odhadovat, že kdyby začátkem sedmdesátých let nevznikl glam rock a nejpopulárnějším stylem by bylo country, *KISS* by vznikli jako country kapela.

Glam rock (a především pak *KISS*) měl nezastupitelný vliv na dnešní pódiovou prezentaci zpěváků, zpěvaček i kapel. Současní popoví interpreti (jako například *Madonna*) na svých vystoupeních nejenže hrají a zpívají, ale také předvádějí značně propracované vizuální představení. Jeho vývoj podle mého názoru velmi urychlila skupina *KISS*.

Ve své práci jsem se nezmínil o glam rocku v České, potažmo v Československé republice, a to proto, že se tento styl naší vlasti úplně vyhnul. Osobně se domnívám, že zejména kvůli opožděnému příchodu punku a heavy metalu na naše území. Když se po změně režimu lidé dostali k zahraničním nahrávkám v nesrovnatelně větší míře než dříve, glam rock už nebyl v módě. Součástí práce je obrazová i zvuková příloha, která by měla přiblížit jak vzhled, tak písňe popisovaných hudebníků. Zároveň bych na nich rád ukázal hudební vývoj a mnohostrannost skupiny *KISS* od sedmdesátých let po současnost.

RESUMÉ

This thesis is divided in two parts. The aim of the first part is to cover the creation and the evolution of the musical genre which is called glam or glitter rock. It contains brief history of the most important and influential glam rock bands and singers and their most popular albums, songs and interesting career moves. In second part, this thesis is largely focused on history of the band KISS and it includes information about its albums and band members. At the end, there is also a photo gallery with pictures of glam rock musicians and various incarnations of the band KISS and also a CD that contains glam rock and KISS songs.

LITERATURA

BERG, Ross. *Gene Simmons: a rock 'n roll journey in the shadow of the holocaust*. Minneapolis, MN: Mill City Press, 2012, 302 s. ISBN 978-193-7600-587.

FREHLEY, Ace – LAYDEN, Joseph – OSTROSKY, John. *No regrets: a rock 'n' roll memoir*. 1. vydání. New York: Gallery Books, 2011. 305 s., [16] s. obr. příl. ISBN 9781451613940.

KUČERA, Ilja. *Kiss*. 1. vydání. Praha: L & L, 1995. 90 s. ISBN 80-901-8320-4.

LEAF, David – SHARP, Ken. *Kiss bez masky: oficiální autorizovaná historie největší rockové legendy*. Překlad KUBÁNEK, Robert – KUBÁNKOVÁ, Šárka. 1. vydání. v českém jazyce. Praha: BB/art, 2005. 478 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-734-1685-9.

LENDT, Christopher. *Kiss and sell: the making of a supergroup*. 1. vydání. New York: Billboard Books, 1997, 350 s. ISBN 08-230-7551-6.

PRATO, Greg. *The Eric Carr story*. 1. vydání. S.I.: G. Prato, 2010. ISBN 978-057-8074-245.

SIMMONS, Gene. *Kiss*. Překlad KUBÁNEK, Robert – KUBÁNKOVÁ, Šárka. 1. vydání. v českém jazyce. Praha: BB/art, 2003. 273 s., [16] s. barev. obr. příl. ISBN 80-734-1100-8.

INTERNETOVÉ ZDROJE

HRABALIK, Petr. Glitter a glam rock. *Česká televize* [online]. [cit. 2013-04-24]. <<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/55-glitter-a-glam-rock>>.

HRABALIK, Petr. Zástup některých (komerční odnože heavy metalu). *Česká televize* [online]. [cit. 2013-04-27]. <<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/107-zastup-nekterych-komercni-odnoze-heavy-metalu>>.

HRABALIK, Petr. Grunge a post-grunge přelomu 80. - 90. let a dále v 90. letech. *Česká televize* [online]. [cit. 2013-04-30]. <<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/137-grunge-a-post-grunge-prelomu-80-90-let-a-dale-v-90-letech>>.

INTERNETOVÉ PRAMENY

<http://www.britannica.com>

<http://www.kissonline.com>

<http://www.kissfaq.com>

<http://www.kissforum.de>

<http://photobucket.com>

<http://en.wikipedia.org>

I. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

1. Marc Bolan (zdroj: <http://photobucket.com>)

2. Slade (zdroj: <http://photobucket.com>)

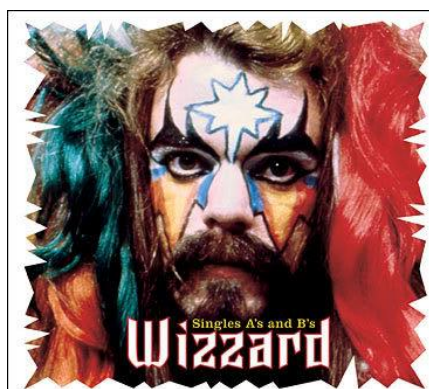
3. Sweet (zdroj: <http://photobucket.com>)

4. David Bowie jako Ziggy Stardust (zdroj: <http://photobucket.com>)

5. Gary Glitter (zdroj: <http://photobucket.com>)

6. Wizzard (zdroj: <http://photobucket.com>)

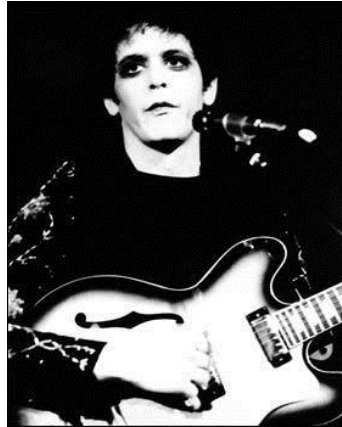
7. Alice Cooper (zdroj: <http://photobucket.com>)

8. New York Dolls (zdroj: <http://photobucket.com>)

9. Iggy Pop (zdroj: <http://photobucket.com>)

10. Lou Reed (zdroj: <http://photobucket.com>)

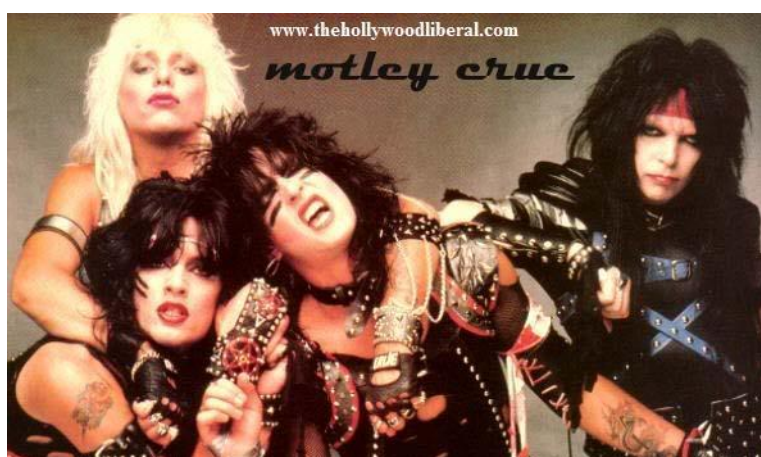
11. Jobriath (zdroj: <http://photobucket.com>)

12. Twisted Sister (zdroj: <http://photobucket.com>)

13. Quiet Riot (zdroj: <http://photobucket.com>)

14. Mötley Crüe (zdroj: <http://photobucket.com>)

15. W.A.S.P. (zdroj: <http://photobucket.com>)

16. Ratt (zdroj: <http://photobucket.com>)

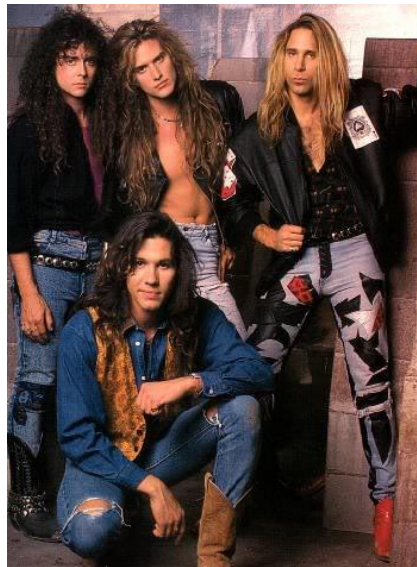
17. Poison (zdroj: <http://photobucket.com>)

18. Bon Jovi (zdroj: <http://photobucket.com>)

19. Guns N' Roses (zdroj: <http://photobucket.com>)

20. Slaughter (zdroj: <http://photobucket.com>)

21. Cinderella (zdroj: <http://photobucket.com>)

22. Stryper (zdroj: <http://photobucket.com>)

23. Marilyn Manson (zdroj: <http://photobucket.com>)

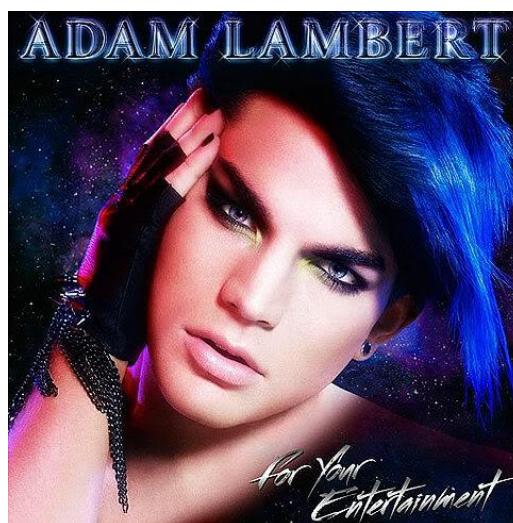
24. Placebo (zdroj: <http://photobucket.com>)

25. Tokio Hotel (zdroj: <http://photobucket.com>)

26. Lady Gaga (zdroj: <http://photobucket.com>)

27. Adam Lambert (zdroj: <http://photobucket.com>)

28. The Darkness (zdroj: <http://photobucket.com>)

29. Steel Panther (zdroj: <http://photobucket.com>)

30. KISS v původní sestavě, 1974 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

31. KISS v původní sestavě, 1977 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

32. KISS s Vincentem a Carrem, 1982 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

33. KISS s Vincentem a Carrem, 1983 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

34. KISS s Kulickem a Carrem, 1987 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

35. KISS s Kulickem a Singerem, 1992 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

36. KISS v původní sestavě, 1997 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

37. KISS s Thayerem a Singerem, 2004 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

38. KISS s Thayerem a Singerem, 2012 (zdroj: <http://www.kissforum.de>)

II. ZVUKOVÁ PŘÍLOHA

Seznam skladeb na přiloženém CD:

1. *Marc Bolan & T. Rex* – „Children of the Revolution“ [1972]
2. *Slade* – „Cum on Feel the Noize“ [1973]
3. *Sweet* – „Fox on the Run“ [1974]
4. *Gary Glitter* – „I Love You Love Me Love“ [1973]
5. *Alice Cooper* – „School's Out“ [1972]
6. *Twisted Sister* – „We're Not Gonna Take It“ [1984]
7. *Quiet Riot* – „Metal Health“ [1983]
8. *Mötley Crüe* – „Girls, Girls, Girls“ [1987]
9. *Guns N' Roses* – „Welcome to the Jungle“ [1987]
10. *KISS* – „Deuce“ [1974]
11. *KISS* – „I Was Made for Lovin' You“ [1979]
12. *KISS* – „I Love It Loud“ [1982]
13. *KISS* – „Forever“ [1989]
14. *KISS* – „Childhood's End“ [1997]
15. *KISS* – „Hell or Hallelujah“ [2013]